

TELEPÜLÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

(2020-2025)

Nyárlőrinc Község Önkormányzata

1.1 Jogszabályi háttér bemutatása

Az Európai Unió egyik legfontosabb célja az európai integráció kezdete óta az egyenlő esélyek biztosítása. Az esélyegyenlőség általános alapelvei az Európai Közösség alapító egyezményének 6. cikkelyében (tilalom nemzeti hovatartozás miatti diszkriminációról), valamint a 119. cikkelyében (a nők és férfiak egyenlő bérezése) kerültek rögzítésre. Az Európai Unió esélyegyenlőségre vonatkozó irányelvei a magyar jogrendbe is – jogharmonizációt követően – beépítésre kerültek.

Hazai szabályozás

A Magyar Alkotmány (Alaptörvény) a nemzeti egység szimbóluma. Az alkotmányozó által követendőnek ítélt értékeket jelenít meg, az állam, a társadalom és az egyén viszonyának alapelveit rögzíti. A XV. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. A (2) bekezdés deklarálja, hogy Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A közösségi jog az egyenlő bánásmód témakörét hazánkban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény révén valósította meg. Ez az esélyegyenlőséggel foglalkozó legfontosabb hazai jogszabály.

Az esélyegyenlőség területén a másik fontos előrelépés az volt, hogy a Munka Törvénykönyvének (1992. évi XXII. törvény) 2001. július elsejétől hatályos módosítása bevezette az „egyenlő értékű munkáért egyenlő bér” fogalmát.

Az egyenlő bánásmód követelményének szabályozása Magyarországon háromszintű:

- Az Alaptörvény általános érvénnyel mondja ki a hátrányos megkülönböztetés tilalmát;
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény a jogrendszer egésze számára ad részletesebb útmutatást a követelmény értelmezéséhez;
- továbbá számos ágazati jogszabály (Munka Törvénykönyve, közoktatási és felsőoktatási törvény, egészségügyi törvény stb.) utal az esélyegyenlőségi törvényre, és állapít meg további, csak az adott területen érvényes szabályokat.

A fenti szabályozáson túl az alábbi jogszabályok, határozatok és előírások biztosítják hazánkban az esélyegyenlőséget:

- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény;
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény;
- A Módosított Európai Szociális Karta kihirdetéséről szóló 2009. évi VI. törvény 27. cikke;
- Az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXI. törvény;
- A 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről;

- Az 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról;
- A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról;
- A 176/2005. (IX. 2.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól;
- A 152/2005. (VIII. 2.) Korm. rendelet az Útravaló Ösztöndíjprogramról;
- A 129/2005. (VII. 1.) Korm. rendelet a Szociálpolitikai Tanács összetételéről, szervezetéről és működéséről;
- A 362/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet az Egyenlő Bánásmód Hatóságról és eljárásának részletes szabályairól;
- A 28/2004. (II. 28.) Korm. rendelet a magyar Nemzeti Kábítószer Adatgyűjtő és Kapcsolattartó Központ feladatainak ellátásával és Kapcsolattartó Központ feladatainak ellátásával kapcsolatos egyes kérdésekről;
- A 67/2001. (IV. 20.) Korm. rendelet az Országos Fogyatékosügyi Tanács szervezetének és működésének részletes szabályairól;
- A 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól;
- A 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól;
- A 24/2012. (IV. 25.) KIM rendelet a civil szervezetek információs rendszeréről;
- A 27/2011. (IX. 14.) KIM rendelet az oktatási esélyegyenlőséget szolgáló támogatásokról;
- A 3/2011. (II. 11.) KIM rendelet a területi felzárkózási koordinációs központi és felnőttképzési feladatot ellátó regionális képző központok irányításáról, feladatairól;
- A 62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről;
- A 25/2011. (V. 18.) NEFMI rendelet a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetség gondozó Programjának, a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjának és a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi- Szakiskolai Programjának támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól;
- Az 1095/2010. (IV. 21.) Korm. határozat a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia I. Intézkedési Tervéről (2010–2011);
- A 106/2009. (XII. 21.) OGY határozat a kábítószer-probléma kezelése érdekében készített nemzeti stratégiai programról;
- A 88/2009. (X. 29.) OGY határozat a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról;
- A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról;
- A 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről;
- A 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról;
- A 10/2006. (II. 16.) OGY határozat az új Országos Fogyatékosügyi Programról;
- A 115/2003. (X. 28.) OGY határozat a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról;

- Gyógyuló Magyarország Szakmai koncepció, Nemzeti Erőforrás Minisztérium Egészségügyért Felelős Államtitkárság 2011. május 11.;
- Nemzeti Szociálpolitikai Koncepció 2011–2020 Munkaanyag (V. 10.);
- Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 309/1/2011 (II. 11). TT. sz. állásfoglalása az akadálymentesítési kötelezettségről;
- A tevékeny időskor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évének Magyarországi Programja.

1.2 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény IV. Helyi Esélyegyenlőségi Programok Fejezet 31. §-a szerint a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot az egyenlő bánásmód biztosításáért és társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet részletesebben meghatározza a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjait.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet pedig meghatározza, hogy milyen adatok figyelembe vételével, mely tartalmi elemeknek megfelelő helyzetelemzés alapján és milyen formátumú intézkedési tervet fogad el a képviselő-testület.

1.3 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

- Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testületének 19/2013. (XII. 30.) önkormányzati rendelete a köztemetőről és a temetkezés rendjéről;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2002. (VII.31.) sz. Ör. rendelete Nyárlőrinc Község háziiorvosi és fogorvosi körzeteiről;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2003. (VI. 17.) rendelete a lakáscélú igények helyi támogatásáról;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 13/2003. (XII.11.) Ör. sz. rendelete a nyilvános könyvtári ellátással és a helyi közművelődéssel kapcsolatos önkormányzati feladatellátás megállapításáról;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2014. (IX.3.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, fizetendő térítési díjakról;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2014. (IX.3.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról;
- Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8 /2011. (V. 31.) önkormányzati rendelete Nyárlőrinc Község Önkormányzat képviselő-testülete a házasságkötés hivatali helyiségen, valamint hivatali időn kívüli engedélyezéséről és az anyakönyvi eljárásban fizetendő díjakról;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (I.21.) önkormányzati rendelete a szociális célú tűzifa támogatás szabályairól;
- Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 16/2006. (XII.5.) rendelete a közterületek használatáról;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális támogatásokról;
- Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2014. (X.13.) önkormányzati rendelete a települési hulladékkal kapcsolatos kötelező hulladékkezelési helyi közzszolgáltatásról és a közterületek tisztántartásáról.

2.1 Stratégiai környezet bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet alapján az intézkedési tervben gondoskodni kell a települési önkormányzatra vonatkozó további fejlesztési tervek, koncepciók, programok és a helyi esélyegyenlőségi program célkitűzéseinek összhangjáról, különös tekintettel a közoktatási esélyegyenlőségi tervre és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseire.

Jelen fejezetben bemutatjuk azokat a megyei, kistérségi és önkormányzati stratégiákat, programokat és koncepciókat, melyek befolyásolják Nyárlőrinc Község Önkormányzatának Települési Esélyegyenlőségi Programjának készítését.

2.2 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2011-2014. évekre;

Nyárlőrinc Településszerkezeti tervének és helyi építési szabályzatának módosítása (2013. október);

Nyárlőrinc Község Önkormányzatának sportfejlesztési koncepciója (2009);

Nyárlőrinc település bűnmegelőzési koncepciója.

2.3 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban Möt.v.) külön fejezetben foglalkozik a helyi önkormányzatok társulásaival. A törvény előírja, hogy meghatározott közszolgáltatást kizárólag erre a célra alapított költségvetési szerv, olyan állami vagy legalább többségi önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, amelyben az állam vagy az önkormányzat legalább többségi befolyással bír vagy e gazdasági társaság legalább többségi tulajdonában álló és legalább többségi befolyása alatt álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy önkormányzati társulás láthat el. A képviselő-testület hatáskörébe tartozik az önkormányzati társulás létrehozása, megszüntetése, az abból történő kiválás, a társulási megállapodás módosítása, társuláshoz, érdekképviselői szervezethez való csatlakozás, vagy abból történő kiválás.

Az önkormányzat a térségi feladatellátásban jelenleg az alábbiak szerint vesz részt:

- Tisza-menti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás révén a Szivárvány Óvoda és Bölcsődében gyermekek napközbeni felügyeletét, óvodai nevelést, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, valamint intézményi étkeztetést biztosít;
- Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás révén személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást biztosít;
- „Kék-víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás célja, hogy a Dél-alföldi Régió Ivóvízminőség-javító Programjának II. beruházási szakaszát megvalósítsa, majd a beruházást követő üzemeltetéssel egészséges ivóvizet biztosítson a Társulásban résztvevő településeken;
- A Tisza-menti Közoktatási Intézményfenntartó Társulás Pedagógiai Szakmai Programjának elfogadásával elkészült a Szivárvány Óvoda és Bölcsőde szakmai programja, mely magába foglalja a lakiteleki, a nyárlőrinci és a tiszaugi tagóvodák egységes nevelési gyakorlatát.

2.4 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a KSH, TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási szolgálat, az Egységes Nyomozó hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika adatbázisaiból,

valamint az NFSZ adattárházból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk továbbá az FSZH által korábban kiadott adattáblákat, melyeket az Önkormányzat munkatársai töltöttek ki.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2014	2336	101%
2015	2339	100%
2016	2309	99%
2017	2332	101%
2018	2359	101%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1182	1169	2351	50%	50%
0-2 évesek					
0-14 éves	163	186	349	47%	53%
15-17 éves	40	38	78	51%	49%
18-59 éves	639	702	1341	48%	52%
60-64 éves	75	84	159	47%	53%
65 év feletti	265	159	424	63%	38%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2014	400	337	118,7%
2015	413	341	121,1%
2016	421	339	124,2%
2017	424	343	123,6%
2018	424	349	121,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2014	53	40	13
2015	55	43	12

2016	60	48	12
2017	84	60	24
2018	75	62	13

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2014	15	24	-9
2015	25	25	0
2016	18	24	-6
2017	21	33	-12
2018	29	29	0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség. Okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, de a jövedelmi viszonyok mutatják leginkább. A település lakói saját tulajdonú ingatlanokban laknak, a többség mezőgazdasági tevékenységet végez. A lakosság helyzete, jövedelmi viszonyai folyamatosan romlik.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő alacsony iskolai végzettségűek, megváltozott munkaképességűek.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és az MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2014	770	797	1567	74	0,6%	41	0,6%	10	0,6%
2015	761	805	1566	58	0,5%	45	0,5%	8	0,5%
2016	749	815	1564	41	0,5%	41	0,4%	7	0,4%
2017	739	832	1571	27	0,4%	34	0,4%	6	0,4%
2018	754	824	1578	32	0,3%	28	0,2%	4	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2014	2015	2016	2017	2018
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	65	57	47	31	40
20 éves és fiatalabb	fő	1	1	1	1	0
	%	1,5%	1,8%	2,1%	3,2%	0,0%
21-25 év	fő	11	6	9	5	3
	%	16,9%	10,5%	19,1%	16,1%	7,5%
26-30 év	fő	4	4	6	3	5
	%	6,2%	7,0%	12,8%	9,7%	12,5%
31-35 év	fő	4	4	6	3	5
	%	6,2%	7,0%	12,8%	9,7%	12,5%
36-40 év	fő	6	7	3	1	3
	%	9,2%	12,3%	6,4%	3,2%	7,5%
41-45 év	fő	8	7	5	4	7
	%	12,3%	12,3%	10,6%	12,9%	17,5%
46-50 év	fő	8	7	4	3	4
	%	12,3%	12,3%	8,5%	9,7%	10,0%
51-55 év	fő	2	3	2	4	6
	%	3,1%	5,3%	4,3%	12,9%	15,0%
56-60 év	fő	8	7	3	2	2
	%	12,3%	12,3%	6,4%	6,5%	5,0%
61 év felett	fő	13	11	8	5	5
	%	20,0%	19,3%	17,0%	16,1%	12,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyán iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1970	1013	957	1655	815	840	315	16,0%	198	19,5%	117	12,2%
2011	1956	1033	923	1807	930	877	149	7,6%	103	10,0%	46	5,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint									
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség				8 általános				8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%	fő	%		
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%

2014	115	1	0,9%	49	42,6%	65	56,5%
2015	103	2	1,9%	47	45,6%	54	52,4%
2016	82	2	2,4%	36	43,9%	44	53,7%
2017	62	2	3,2%	30	48,4%	30	48,4%
2018	61	2	3,3%	27	44,3%	32	52,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal
A közfoglalkoztatás jogi háttere:

- 2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról;
- 376/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet a közfoglalkoztatással összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról;

A 2011. évi CVI. törvény értelmében közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely

- a törvény által előírt állami feladat, vagy
- a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen – egészségmegőrzési, szociális, nevelési, oktatási, kulturális, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelmi, természet-, környezet- és állatvédelmi, gyermek- és ifjúságvédelmi, a munkaviszonyban és a polgári jogi jogviszony keretében megbízás alapján folytatott sporttevékenység kivételével sport, közrend és közlekedésbiztonsági, ár- és belvízvédelmi célú, közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat vagy
- a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat ellátására vagy a feladatellátás feltételeinek megteremtésére irányul, és annak ellátására törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormánytisztviselői jogviszonyt.

Közfoglalkoztatottként az a természetes személy foglalkoztatható, aki

- a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) rendelkezései szerint munkaviszonyt létesíthet, kivéve azt, aki tizenhatodik életévét nem töltötte be, valamint
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szerinti álláskereső, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény (2011. évi CXCI. törvény) szerinti rehabilitációs ellátásban részesül.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település	Közfoglalkoztatásban résztvevő	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya az
----	---------------------------------------	--	--------------------------------	---

		aktív korú lakosságához képest	romák/cigányok száma	aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2013	4	0	0	0
2014	18	0	0	0
2015	44	0	0	0
2016	46	0	0	0
2017	34	0	0	0

Forrás: Önkormányzat adatai

Nyárlőrinc 18 km-re délkeletre fekszik Kecskeméttől. Megközelíthető a 44-es számú főközlekedési úton, illetve az azzal csaknem párhuzamosan futó, a MÁV 146-os számú Kecskemét–Kunszentmárton vasúti mellékvonalán.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata 100 %-os támogatást nyert KÖZOP-3.2.0/C-08-11-2011-0014 azonosítószámú "Kerékpárút hálózat fejlesztése Nyárlőrincen a 44. sz. főút mentén" című projektjére, mely projekt megvalósítása 2012. április 24. és 2014. szeptember 30. között történt. Nyárlőrinc Község Önkormányzata egy 6,354 km hosszú kerékpárutat épített ki a nyárlőrinci vasútállomástól Lakitelek közigazgatási határáig.

A megépített kerékpárút a Lakitelek külterületén található tanyasort köti össze (kb. 250 fő lakja) a település központjával, ahol a munkahelyek és a közintézmények (iskola, óvoda, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal) is fellelhető. A nyárlőrinci önkormányzat tervei között szerepelt, hogy a település másik oldalán tovább építi a kerékpárutat, kialakítva ezzel a kapcsolatot Kecskeméttel.

A projekt céljai:

- a kistérség és a régió fejlődésének elősegítése;
- az érintett lakosság életkörülményeinek javítása;
- közlekedés biztonság növelése;
- hivatásforgalmú kerékpározás ösztönzése;
- a kerékpáros közlekedési infrastruktúra hálózati jellegének fejlesztése;
- rész célja továbbá a hivatásforgalmi és turisztikai célú kerékpárutak hálózati jellegének fokozása;
- továbbá a kerekesszékekkel és a babakocsival közlekedők akadálymentes közlekedési feltételeinek biztosítása.

A kerékpárút kiépítését követően Nyárlőrinc Község Önkormányzata a KEOP-6.2.0/A/09-2010-0126 jelű pályázat keretében az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával egy 80 férőhelyes kerékpár tároló kialakítását valósította meg a Búzás János Általános Iskola területén. A projekt célja, hogy elősegítse a kerékpáros

közlekedést, népszerűsítse azt, illetve az ezáltal fenntartható életmódot, valamint a környezetvédelmet. A beruházás során kialakított kerékpár tároló lehetőséget teremt, hogy a tanulók és az iskola dolgozói környezettudatos közlekedését elősegítse és a szemléletüket ez irányba befolyásolja. A kialakított kerékpár tároló mind lopás-, mind pedig időjárás-védett.

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat szervezetrendszere a Nemzeti Munkaügyi Hivatalból, a munkaügyi központokból és a kirendeltségekből áll.

A munkaügyi központok a fővárosi és megyei kormányhivatalok székhelyein találhatóak, és azok foglalkoztatási, munkaerő-piaci feladatokat ellátó szakigazgatási szerveiként működnek, a kirendeltségek pedig a járási hivatalok részeként nyújtanak segítséget az állampolgároknak.

A foglalkoztatási osztályok fontosabb feladatai:

- munkahelyteremtéssel és a közfoglalkoztatási támogatásokkal kapcsolatos feladatok végzése;
- az álláskeresők ellátási rendszerének és az álláskeresők részére saját hatáskörben nyújtott támogatások rendszerének működtetése;
- ha kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, elbírálják másodfokon a kirendeltségek által hozott határozatok elleni fellebbezéseket;
- a közfoglalkoztatási munkavégzés közfoglalkoztatási szerződésben foglaltak szerinti teljesítésének ellenőrzése;
- kapcsolatot tartanak a munkaerő-piaci szereplőkkel és munkaerő-piaci ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat végeznek;
- ellátják azokat a munkaerő-piaci szolgáltatásokkal kapcsolatos feladatokat, amelyeket nem a kirendeltség lát el.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (I.21.) önkormányzati rendeletében a szociális célú tűzifa támogatást szabályozza. A rendelet célja, hogy a településen élő, szociálisan rászorulóknak részére segítséget nyújtson lakásuk fával történő téli fűtéséhez. A támogatás formája tűzifa, mennyisége háztartásonként legalább 1 m³.

A Hivatal természetbeni támogatást is nyújt a rászorulóknak részére, melyet a Képviselő-testület 4/2015. (II.27.) számú rendelete szabályoz. A természetbeni támogatás formái a következők: természetbeni juttatások (élelmiszerszomog, ruhaszomog, tüzelőanyag, építőanyag, tankönyv, közüzemi díjak kifizetése, oktatási intézmények térítési díjának kifizetése az itt tanulók támogatása, vagy az igénylő költségeinek közvetlen átvállalása); köztemetés.

Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2014. (IX.3.) önkormányzati rendeletében szabályozza a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokat, azok igénybevételét és a fizetendő térítési díjakat.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

- családsegítés;
- tanyagondnoki szolgáltatás;
- étkeztetés;
- házi segítségnyújtás;
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás;
- gyermekek napközbeni ellátása.

Családsegítés

A rendelet 5. §-a alapján a Szt. 64. § szerinti családsegítés tevékenységet feladat ellátási megállapodás alapján a Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzat Családsegítő Szolgálatának családsegítője a Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János tagintézményében biztosított kihelyezett székhelyén ügyfélfogadás során végzi (címe: Nyárlőrinc, Iskola utca 2-4.)

Tanyagondnoki szolgáltatás

Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2014. (IX.3.) önkormányzati rendelete rendelkezik a tanyagondnoki szolgálatról. A rendelet célja a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, egyes közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségleteik teljesítésének segítése. A tanyagondnoki szolgálat rendelkezik szakmai programmal.

A tanyagondnoki szolgálat keretében ellátandó feladatok:

- közreműködés az étkeztetésben, házi segítségnyújtásban, a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;
- egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása (a háziorvosi rendelésre szállítás);
- a gyógyszerkiváltás és gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;
- az óvodáskorú és iskoláskorú gyermekek szállítása, egyéb gyermekszállítás.

A tanyagondnok által ellátandó egyéb feladatok:

- a házi segítségnyújtásban részesülők részére a téli tüzelő beszerzésében való segítségnyújtás, valamint a tanya körüli tatarozási munkák megszervezésében való segítségnyújtás;
- nyugdíjasok klubjába történő szállítás;
- személyszállítási feladatok, különösen a rendelet 8. §-a szerint;
- önkormányzati rendezvények lebonyolításával kapcsolatos feladatok (képviselő-testületi ülés, közmeghallgatás, falugyűlés, egyéb lakossági fórum, Önkormányzat által szervezett egyéb rendezvények, falunap, nyugdíjas klub, falukarácsony);
- kapcsolattartási feladatok az Önkormányzat és a lakosság között;
- egyéb nem részletezett szolgáltatás jellegű feladatok.

Étkeztetés

A Szt. 62. §-a értelmében az étkeztetésben elsősorban a 62. életévüket betöltött személyeket kell részesíteni. Kivételes esetben – olyan esetben, ha született súlyos betegsége, vagy olyan szerzett betegsége van az igénylőnek, amely mozgásában, életvitelében, önellátási képességében korlátozza, vagy fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, emelt összegű családi pótlékban, rokkantsági ellátásban részesül és ezeket a fenti tényeket hitelt érdemlően igazolni is tudja – a Képviselő-testület dönt.

Az étkeztetést a jogosult általi elvitellel és házhozszállítással kell megoldani. Utóbbit abban az esetben, ha az igénylő egészségi állapota nem teszi lehetővé az elvitelt. Az étkeztetés intézményi térítési díja (egy adag ebéd) nettó 310,- Ft + ÁFA = bruttó ár: 395,- Ft, valamint a kiszállítás költsége háztartásonként napi 150,- Ft.

Házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az Önkormányzat Tiszakécske Várossal feladat ellátási megállapodást kötött, oly módon, hogy a Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ által biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Az ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő díjakról a Szt. 92. § (1) bekezdés b) pontja alapján a megállapodás előírásai az irányadók. Az ellátást a Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ alkalmazásában álló házi gondozó végzi.

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások

A Gyvt. 40. § szerinti gyermekjóléti szolgálat tevékenységét a Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzat Gyermekjóléti Szolgálatának családgondozója a Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János tagintézményében biztosított kihelyezett székhelyén ügyfélfogadás során végzi. A szolgáltatás térítésmentes.

A gyermekek napközbeni ellátása óvodai nevelés, iskolai napközi otthonos ellátás és tanulószobai ellátás keretében történik. Az ellátás iránti kérelmet az ellátást nyújtó intézmény szabályai szerint, annak vezetőjénél kell benyújtani. Az óvodai nevelés és a gyermekétkeztetés feladatainak ellátása a Tisza-menti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás útján történik. A gyermekintézményekben történő napközbeni ellátás keretében biztosított étkeztetés intézményi térítési díjának megállapítása a Tisza-menti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás hatásköre. Az intézményi térítési díjat Lakitelek Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben állapítja meg.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Regionális Krízisautó Szolgálatot üzemeltet Bács-Kiskun megye teljes területén. A hajléktalan-ellátás regionális módszertani feladatait a Dél-alföldi Regionális Módszertani Intézmény konzorciumi partnereként a Máltai Szeretetszolgálat Kecskeméti Csoportja, a kecskeméti Gondviselés Házában, továbbá a Regionális Hajléktalan Diszpécserszolgálat révén látja el. Kelet-Magyarországon a Kelet-Magyarországi Módszertani Központ segíti a Magyar Máltai Szeretetszolgálat intézményeinek és programjainak létrehozását, működtetését és koordinálását.

Regionális Krízisautó Szolgálat

A Regionális Krízisautó Szolgálat Bács-Kiskun megye teljes területén 2006. november 1-től kezdte meg működését a hajléktalan személyek utcai ellátása érdekében. Feladata:

- a hajléktalanok gyors, szakszerű segítséghez juttatása a jelzőrendszer segítségével;
- az utcai szolgálat folyamatos segítése;
- közreműködés a téli ellátás megszervezésében;
- téli időszakban 24 órás ügyelet biztosítása;
- a Diszpécser Szolgálathoz bejelentett esetekben - az utcai szociális munkás közreműködésével - a bejelentéseket követően a legrövidebb időn belül az ellátás megszervezése;
- szükség esetén intézményi elhelyezés kezdeményezése.

Regionális Hajléktalan Módszertani Központ

A Dél-alföldi Regionális Módszertani Intézmény Konzorciumi partnereként a Máltai Szeretetszolgálat Kecskeméti Csoportjának kereti között végzi munkáját Kecskeméten, a Gondviselés Házában.

A Központ a Dél-alföldi régióban a hajléktalan-ellátás regionális módszertani feladatait látja el 2008. július 1-jétől:

- segítséget nyújt a fenntartók részére új szervezeti formák kialakításában;
- javaslatot dolgoz ki hiányzó ellátások megszervezésére, a hajléktalan ellátórendszer fejlesztésére;
- együttműködik szociális szolgáltatástervezési koncepciók kidolgozásában;
- információkat gyűjt a kijelölt feladatok tekintetében a hajléktalan ellátórendszer sajátosságairól, problémáiról az alkalmazott módszerek, a gondozási tevékenység ellátásáról;
- segíti a kijelölt feladatok tekintetében szociális intézmények szakmai munkáját, tanácsot ad szakmai kérdésekben, gondozási módszerekben;
- részt vesz a minőségfejlesztési stratégia és szttenderdek kidolgozásában;
- a kijelölt feladatok tekintetében ajánlásokat készít a személyes gondoskodás feltételeinek fejlesztésére, a hatékonyabb gondozási módszerek alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a hajléktalan ellátásokat érintő tudományos kutatómunka eredményeit, elősegíti azok elterjesztését és gyakorlati alkalmazását;
- kezdeményezi a hajléktalan ellátás szakterületen dolgozók tapasztalatcseréjét és továbbképzését;
- a szociális szolgáltatók, intézmények hajléktalan ellátást érintő intézmények működésének engedélyezése során a szakmai programot szakértőként véleményezi.

A tanya- és falugondnoki szakmai módszertani munkát a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete, mint együttműködő partner intézmény látja el.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat több létesítményt is üzemeltet, mely a rászorulóknak szociális ellátását hivatott segíteni. Ilyen ellátást biztosító intézmények Kecskeméten találhatóak:

- Nappali melegedő;
- Népkonyha;
- Utcai Gondozó Szolgálat;
- Hajléktalanok Orvosi Rendelője;
- Családok Átmeneti Otthona.

Regionális Hajléktalan Diszpécser Szolgálat

A Szolgálat 2003. november 1-én alakult és fő feladata a hajléktalanok gyors, szakszerű segítséghez juttatása a jelzőrendszer segítségével, valamint a régiós adatbázis hatékony működtetése és karbantartása. Kiemelten fontos feladata továbbá a területen jelentkező hajléktalan krízishelyzetek megoldása és a „krízisautók” működtetésének megszervezése.

Kelet-Magyarországi Módszertani Központ

A Módszertani Központ az Országos központ által évente nyújtott támogatásból gazdálkodik és feladata, hogy segítse Kelet-Magyarországon az Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSz) intézményeinek és programjainak létrehozását és működtetését, ellássa az MMSz kiemelt programjainak irányítását és koordinálását, továbbá összehangolja a különböző módszertani műhelyek tevékenységét.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2014	1567	26	1,7%
2015	1566	20	1,3%
2016	1564	20	1,3%
2017	1571	11	0,7%
2018	1578	7	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2014	82	1	1,2%
2015	61	10	16,4%
2016	60	7	11,7%
2017	40	8	20,0%
2018	28	8	28,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás	támogatás (álláskeresési
----	----------------------	--	--------------------------

	segélyben részesülők			
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában
2014	29	0,5	n.a.	n.a.
2015	29	0,5	n.a.	n.a.
2016	28	0,5	n.a.	n.a.
2017	20	0,3	n.a.	n.a.
2018	20	0,3	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

3.2.1 Bérlakás-állomány

Nyárlőrinc településen nincsenek az Önkormányzat tulajdonát képező bérlakások.

3.2.2 Szociális lakhatás

Tekintve, hogy Nyárlőrinc településnek nincs szociális- és bérlakás állománya, az Önkormányzat ilyen formában nem tudja a rászorulókat támogatni.

3.2.3 Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A személyi jövedelemadóról szóló törvény 1. sz. mellékletének 8.6. pontja szerint a szolgálati lakásban történő elhelyezés adómentes természetbeni juttatásnak minősül.

Nyárlőrinc Önkormányzata szolgálati lakást biztosít azon magánszemélyek részére, akiknek tevékenységének ellátásához szükséges a települési lakóhely. Jelenleg három típusú tevékenység ellátásához biztosít az Önkormányzat szolgálati lakást (közveti rendőri szolgálati lakás, háziorvosi szolgálati lakás és pedagógus szolgálati lakás). A pedagógus szolgálati lakás megfelelően karbantartott, azonban a másik két szolgálati lakás állapota rossz, felújításra szorulnak.

Az 1993. évi LXXVIII. törvény 75. § (1) bekezdése értelmében a szolgálati lakásra kötött szerződés megszűnik, amennyiben a lakással rendelkező szervvel fennálló munkaviszony, vagy a szolgálati lakásra jogosító munkaköre, tevékenysége megszűnik az adott személynek.

3.2.4 Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Nyárlőrinc településre nem jellemző a hajléktalanság. A lakhatási körülmények megfelelőek, nincsenek veszélyeztetett lakhatási helyzetek.

3.2.5 Lakhatást segítő támogatások

Nyárlőrinc Község Önkormányzata a szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. tv., a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III.27.) Korm. rendelet 20. § - 24. §-ai szerint lakásfenntartási támogatást biztosít a rászorultak részére.

Az 5/2003. (VI. 17.) számú rendeletében a Képviselő-testület a lakáscélú igények helyi támogatásának rendjét szabályozza. E rendeletben a lakáscélú igények helyi támogatására alapot képez a Község Képviselő-testülete a fiatal házások első lakásszerzésére, és egyéb lakáscélú igényeinek helyi támogatására. Az alap összegét az éves költségvetési rendeletben jelölik meg és a támogatás az éves alap terhére adható. A támogatás felső határa 500.000,- Ft. A támogatás visszafizetendő kamatmentes kölcsön, melynek maximális időtartama 10 év.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.27.) számú, a szociális támogatásokról szóló önkormányzati rendelete értelmében települési támogatást nyújt. Ennek keretében a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, valamint a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújt segítséget.

A jegyző a szolgáltatási díjak (villanyáram-, víz-, gázfogyasztás, távhőszolgáltatás, csatornahasználat és szemétszállítás), vagy a lakbér, az albérleti díjak kiegyenlítéséhez, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt lakásfenntartási támogatást. Mértéke havi 3.000,- Ft.

3.2.6 Eladósodottság

Magyarország államadóssága 2002 és 2010 között 80 % fölé emelkedett, melyre a korábbi 150 évben eddig még nem volt példa. A magyar kormány célja 2014-re az volt, hogy ezt az adósságot a bruttó hazai termékhez viszonyítva a 65-70 %-os sávba csökkentse.

Nyárlőrinc település Kecskeméttől 17 km-re a 44-es főút mellett fekszik. Teljes területe 6636 ha. Lakónépességének száma 2419 fő. A lakosok főként tősgyökeres Nyárlőrincen született emberek leszármazottjai. Lakóházak száma 995 db. Belterületén 748 db, külterületén pedig 165 db lakóház található. A település területén 60 db lakatlan épület található. Több lakóingatlan hobbitanyának, nyaralónak használnak, melyek egy része külföldiek tulajdonában van. A külterületi lakásokat zömében Kecskemétről kiköltözött, rendszerint elszegényedett családok vásárolják meg.

Nyárlőrincen a lakásállomány az éves lakásépítési és megszűnési statisztika alapján növekvő tendenciát mutat:

3.4.1. számú táblázat – Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)	bérlakásállomány (db)	szociális lakásállomány (db)	egyéb lakásállományra használt nem lakásélettű ingatlan
----	---------------------------	-----------------------	------------------------------	---

							anok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülménye ket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülménye ket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülménye ket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülménye ket biztosító lakások száma
2014	1021	0	0	0	0	0	0	0
2015	1021	0	0	0	0	0	0	0
2016	1020	0	0	0	0	0	0	0
2017	1023	0	0	0	0	0	0	0
2018	1024	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási részesítettek száma	támogatásban adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2014	52	0
2015	39	0
2016	n.a.	0
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községen áthaladó forgalom nagyon kicsi, ennek oka, hogy rossz minőségű földutak vezetnek a környező településekre. A 44-es főút rendkívül veszélyes, rossz minősége és a nagy forgalom miatt számos baleset történik. Ugyancsak veszélyes, hogy a község területén hosszú, egyenes, jó minőségű útszakaszok vannak, ami miatt célszerű lenne forgalomlassító akadályok kialakítása, főként az általános iskola mellé. A településen vonatközlekedés van, azon személyek szállítását, akik egyedül élnek, vagy akik egészségi állapotuk miatt ezt a közlekedési formát nem tudják használni, a tanyagondnok végzi a szolgálathoz rendelt gépkocsival.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata "Kerékpárút hálózat fejlesztése Nyárlőrincen a 44. sz. főút mentén" című projektjére, 100 %-os támogatás nyert KÖZOP-3.2.0/C-08-11-2011-0014 azonosítószámmal mely projekt megvalósítása 2012. április 24. és 2014. szeptember 30. között történt. A nyárlőrinci vasútállomástól Lakitelek közigazgatási határáig Nyárlőrinc Község Önkormányzata egy 6,354 km hosszú kerékpárutat épített ki. A megépített kerékpárút a Lakitelek külterületén található tanyasort köti össze (kb. 250 fő lakja) a település központjával, ahol a munkahelyek és a közintézmények (iskola, óvoda, orvosi rendelő, polgármesteri hivatal) is fellelhető. A nyárlőrinci önkormányzat tervei között szerepelt, hogy a település másik oldalán tovább építi a kerékpárutat, kialakítva ezzel a kapcsolatot Kecskeméttel.

Nyárlőrincen a közművelődési intézmények száma egy. Egyéb muzeális, munkahelyi, felsőoktatási és egyéb könyvtári szolgáltató hely nincs.

8. számú táblázat - Közművelődési intézmények

év	A nyilvános könyvtárak száma	A nyilvános könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2014	1	1	7239	1
2015	1	1	7546	1
2016	1	1	7769	1
2017	1	1	8053	1
2018	1	1	8039	1

Forrás: TeIR, KSH-Tstar/Közművelődés

3.3 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja a 40%-ot. A szegregátumok kétezer fő alatti települések esetében a települések egésze szintjén jelölhetők ki. A szegregátumok a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezőknek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezőknek az aktív korúakon belüli aránya alapján jelölhetők ki.

A KSH adatai alapján Nyárlőrinc településen nincs szegregátum.

3.3.1 A telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői

Nem releváns.

3.3.2 A telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői

Nem releváns.

3.3.3 Szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Nyárlőrinc Település 11/2004. (IX. 10.) számú a helyi építési szabályokról szóló önkormányzati rendelete tartalmazza a település rendezési tervét, melynek felülvizsgálata folyamatban van. A felülvizsgálatra és módosításra a zártkertek és majorok miatt, valamint amiatt kerül sor, hogy a jövőben külterületen is ki lehessen alakítani tanyaközponti, valamint általános építési övezetet (GIP övezet). A felülvizsgálathoz hatástanulmányt készített az Önkormányzat.

A külterületeken élő lakosok számára megépült egy piac, mellyel az Önkormányzat a helyi lakosokat, termelőket támogatja.

3.4 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások megszervezése a települési önkormányzatok, valamint a megyei önkormányzatok feladata. A legalább 2000 lakosú települési önkormányzat a szociálisan rászorultak ellátásának megszervezése érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A szociális ellátásoknak két alapvető fajtása van. Egyik fajtája az alapszolgáltatások, amelyeket minden településen biztosítani kell, például a háziorvosi ellátás. A másik a szakosított ellátási formák, amelyeket a 2000 főnél nagyobb lakosságú helységekből kell kötelezően fenntartani.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata helyi rendeleteiben szabályozza az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést:

- **Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2002. (VII.31.) sz. Ör. rendelete Nyárlőrinc Község háziorvosi és fogorvosi körzeteiről;**
- **Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2014. (IX.3.) önkormányzati rendelete a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről, fizetendő térítési díjakról;**
- **Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2014. (IX.3.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról;**
- **Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (I.21.) önkormányzati rendelete a szociális célú tűzifa támogatás szabályairól;**
- **Nyárlőrinc Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális támogatásokról.**

3.4.1 Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Nyárlőrinc Község közigazgatási területén működő háziorvosi és fogorvosi körzeteiről alkotott 7/2002. (VII.31.) számú rendeletében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8.§. (4) bekezdésében meghatározott egészségügyi alapellátási kötelezettségének teljesítése érdekében egy háziorvosi és egy fogorvosi körzetet alakít ki.

Az egy háziorvosi körzet Nyárlőrinc Község egész közigazgatási területére terjed ki, ami egyben ellátja a gyermekorvosi feladatokat is. Az egy fogorvosi körzet működési területe szintén Nyárlőrinc Község egész közigazgatási területére vonatkozik.

Egy gyermekorvos – vállalkozási szerződés keretében – heti három alkalommal (hétfő, kedd és csütörtöki napokon) tart rendelőt.

A háziorvosi szolgálatot Dr. Magonyiné Kuczka Judit háziorvos végzi, az Önkormányzat alkalmazottjaként. A hétközi éjszakai és pihenőnapon sürgősségi eseteket a Kecskeméti Központi Ügyelet látja el. Foglalkozás egészségügyi szakorvosi ellátást Dr. Cseh Attila végzi, előre egyeztetett időpontban.

Fogászati ellátás nincs Nyárlőrinc településen, rendelkezésre állás Lakitelken van, ahol a Nicrol Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. (fogorvosi vállalkozás) végzi a fogorvosi ellátást. Az ellátást végző fogszakorvos Dr. Németh László

Nyárlőrincen jelenleg egy gyógyszertár üzemel a Fő utcán. A gyógyszertár hétköznapokon van nyitva, hétvégi gyógyszertári ügyelet nem biztosított. Ügyeletes gyógyszertár (Szent Benedek EuroPatika) Kecskeméten működik.

3.4.2 Prevenációs és szűrőprogramokhoz való hozzáférés

Prevenációs és szűrőprogramok jelenleg nincsenek a településen. Szűrővizsgálatokra Kecskemétre kell a nyárlőrinci lakosoknak elmenniük.

3.4.3 Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztés és rehabilitációs ellátás nincs Nyárlőrincen.

3.4.4 Közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A 37/2014. (IV. 30.) a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról EMMI rendelet írja elő a közétkeztetés szabályait. A rendelet meghatározza az étrendtervezés előírásait, a naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok körét és a diétás étkeztetés szabályait.

A rendelet értelmében amennyiben az intézmény főzőkonyháján nem előállítható a diétás étrend, azt az intézmény közétkeztetőtől is megrendelheti. Diétás étrendre jogosult minden olyan személy, akinek szakorvos által igazoltan, állapotának megfelelően diétás étrendre van szüksége.

A közétkeztetőnek tájékoztatási kötelezettsége van, melynek értelmében minden, általa biztosított étkezéshez köteles étlapot készíteni. Az étlapon a diétás étrendet a nem diétás étrendtől elkülönítetten is fel kell tüntetnie.

Nyárlőrinc Településen a közétkeztetést 2010. óta a „Hírös” Vendéglátó Kft. végzi. A Kft. fő tevékenységi köre az iskolai, óvodai és felnőtt étkeztetés. Gluténmentes, tej- és tojásmentes, laktóz mentes, valamint diabetes étlapokról is lehetőségük van az étkezést igénybe vevőknek választaniuk.

3.4.5 Sportprogramokhoz való hozzáférés

Nyárlőrincen felújított labdarúgópálya, községi sportcsarnok, kondicionáló terem és egy gumiborítású kézilabda pálya biztosít lehetőséget a verseny- és tömegsportok folytatására a fiatalok számára.

Ezen kívül a település résztulajdonosa a tiszaugi Holt-Tiszán létesített vízi bázisnak is. A versenysportot két sportegyesület képviseli, a Nyárlőrinci Labdarúgó Sport Club, melynek felnőtt és ifjúsági csapatai a megyei II. osztály küzdelmeiben vesznek részt valamint a Jigoro Kano Judo SE, mely már nemzetközi szintű eredményeket is elért. Úszás, kézilabda, labdarúgás és lábtoll-labda sportágakban több mint 100 gyerek sportol rendszeresen. A tömegsport rendezvények közül legjelentősebb a regionális szintű Buzás János futó emlékverseny és a Falunapi sportrendezvény.

A füves labdarúgó pálya szervezett programokhoz (edzés, mérkőzések, stb.) ingyenesen használható.

A sportcsarnok naponta 17 órától, illetve hét végén egész nap bérelhető. Bérleti díja óránként 2.000,- Ft.

A kondicionáló terem igénybevétele havi bérlettel 2.000-- Ft/hó. A vízi bázis május 1-től október 15-ig tart nyitva. Nyárlőrinci lakosok a csónakokat fél áron vehetik igénybe.

3.4.6 Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2014. (IX.3.) önkormányzati rendeletében szabályozza a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokat, azok igénybevételét és a fizetendő térítési díjakat.

A rendeletben szabályozott ellátások igénybevétele iránt kérelmet lehet benyújtani a nyárlőrinci Polgármesteri Hivatalba. A házi segítségnyújtás és a jelzőrendszere házi segítségnyújtás igénylése tekintetében a Hivatal közreműködőként jár el és kérelmeket továbbítja a döntést hozó intézmény vezetője felé.

A családsegítés tevékenységet feladat ellátási megállapodás alapján a Lakiteleki Eötvös Általános Iskola Buzás János tagintézményében biztosítja, kihelyezett székhelyen, ügyfélfogadás keretében az Önkormányzat.

Az étkeztetést jogosult általi elvitellel, vagy házhozszállítással biztosítja az Önkormányzat. A házhozszállítás abban az esetben indokolt, ha a jogosult mozgáskorlátozott, vagy egészségi állapota a házhozszállítást indokolja. Egyéb méltánylást igénylő élethelyzetek esetében a képviselőtestület dönt. Az étkeztetésben a tanyagondnoki szolgálat is közreműködik.

A házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátásokat a Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ alkalmazásában álló házi gondozó végzi.

A tanyagondnoki szolgáltatás révén az Önkormányzat a tanyasi lakosoknak az alapvető szükségleteinek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, egyes közszolgáltatásokhoz, és az egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutását biztosítja. A tanyagondnoki szolgálat ellátásához a képviselőtestület egy SKODA Yeti típusú gépjárművet biztosít. A tanyagondnok egyéb szolgáltatási feladatai közé tartozik a házi segítségnyújtásban részesülők részére a téli tüzelő beszerzésében való segítségnyújtás, a tanyák körüli tatarozási munkák megszervezésében való segítség-nyújtás, a nyugdíjasok klubjába történő szállítás, egyéb személyszállítási feladatok (pl. a betegek háziorvoshoz, illetve egyéb egészségügyi intézménybe történő szállítása, a munkanélküliek munkaügyi központba történő szállítása, óvodáskorú és iskoláskorú gyermekek szállítása stb.), az önkormányzati rendezvények lebonyolításával kapcsolatos feladatok, valamint kapcsolattartási feladatok az Önkormányzat és a lakosság között.

3.4.7 Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A hátrányos megkülönböztetés, diszkrimináció vagy negatív diszkrimináció a szociológiában ösztönös vagy tudatos kirekesztő, megalázó cselekedet, az egyenlő bánásmód elvével ellentétes eljárás.

Az egyenlő bánásmód elve szerint emberek vagy embercsoportok között nem lehet indokolatlanul különbséget tenni. Magyarországon az egyenlő bánásmód követelményének szabályozása három szintű (Alaptörvény, az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény, ágazati jogszabályok).

Nyárlőrinc Településen hátrányos megkülönböztetésre és az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére a szolgáltatások nyújtásakor nem volt még példa.

3.4.8 Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pozitív diszkrimináció, hátrányt csökkentő megkülönböztetés csoportra, személyre vonatkozó jogi, adminisztratív vagy egyéb segítséget jelent, melyre az adott személy vagy csoport – a többséghez képest – hátrányosabb helyzete ad okot. Szándéka az esélyegyenlőség megteremtése.

A Hivatal természetbeni támogatást nyújt a rászorulóknak részére, melyet a Képviselő-testület 4/2015. (II.27.) számú rendelete szabályoz. A természetbeni támogatás formái a következők:

- természetbeni juttatások (élelmiszersomag, ruhacsomag, tüzelőanyag, építőanyag, tankönyv, közüzemi díjak kifizetése, oktatási intézmények térítési díjának kifizetése az itt tanulók támogatása, vagy az igénylő költségeinek közvetlen átvállalása);
- köztemetés.

Nyárlőrinc Településen a szociális és egészségügyi ellátórendszer keretein belül pozitív diszkrimináció nincs. Az Önkormányzat nem biztosít egyéb hátránykompenzáló juttatásokat, szolgáltatásokat.

3.5 Közösségi viszonyok, helyi község bemutatása

3.5.1 Közösségi élet színterei, fórumai

Könyvtár, Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér

Nyárlőrincen a könyvtári szolgáltatásokat a nyárlőrinci Könyvtár, Információs és Közösségi Hely látja el. A könyvtár bővítése 2013-ban az Európai Unió és a Magyar Köztársaság Kormánya által az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program IKSZT pályázata és a helyi Önkormányzat támogatásával valósult meg.

A könyvtári szolgáltatásokon túl számítógépes szolgáltatásokat vehetnek igénybe a lakosok, tájékozódhatnak az interneten, valamint Európai Unióval kapcsolatos információkhoz is juthatnak. Térítés ellenében technikai szolgáltatás vehető igénybe (fénymásolás, nyomtatás, szkennelés). Az Információs és Közösségi Hely szervezésében rendezvényeken, klubfoglalkozásokon és tanfolyamokon vehetnek részt a településen élők.

Ifjúsági Klub

Nyárlőrincen korábban az Ifjúsági Klub az Önkormányzat, magánszemélyek és a tagok támogatásával, mint informális csoport működött. Az Ifjúsági Klub 2015. márciusától a Nyárlőrinc Jövőjéért Egyesület keretében folytatja tevékenységét. Jelenleg mintegy 30-40 aktív tagja van. A település fiataljai számára nyári napközis-kézműves tábort, az általános iskolával együttműködve pedig húsvéti és karácsonyi kézműves foglalkozásokat szerveznek. A nagyobbak részére minden év augusztusában csillagtúrát bonyolítanak le, valamint a klubteremben filmnézős beszélgetős esteket tartanak. További közösség építő programokat is

szerveznek, mint például csocsó bajnokságot, valamint a hagyománynak számító Szent Iván-éji mulatságot.

Nyugdíjasklub

Nyárlőrincen a Művelődési Otthon kistermében működik a 70 fős nyugdíjas klub és népdalkör.

Német Mihályné vezetésével a nyugdíjas klub tagjai minden hétfőn és csütörtökön koraeste találkoznak. Éves programterv szerint történik a testedzés, tanulás, szórakozás, belföldi és külföldi kirándulások szervezése vagy népdalköri foglalkozás, melynek népdal művészeti vezetője Csingér Sándorné lakiteleki tanárnő. Az Ifjúsági Klub és a Nyugdíjas Klub a Petőfi Sándor Művelődési Ház termeiben működik. A Művelődési Ház emellett hagyományos bálók, települési rendezvények (Falunap, Szent Lőrinci Búcsú, Falukarácsony), ünnepségek, tanfolyamok helyszínéül is szolgál.

Idősek napközi otthona

Nyárlőrincen az Idősekért és a Rászorulókért Alapítvány részéről olyan fejlesztés valósult meg a község központjában, melynek keretében az idősek és rászorulóik számára kialakított rendezvénytér hozzájárul a település társadalomformáló erejének növeléséhez. Az újonnan kialakított közösségi tér az idősek és a mozgássérültek számára is könnyedén megközelíthető és használható.

Az Alapítvány a LEADER pályázata keretében a már meglévő, azonban használaton kívüli tűzoltó szertárat alakította át és tette akadálymentessé, mely ingatlant a helyi Önkormányzat bocsátott az Alapítvány rendelkezésére. A beruházás eredményeképpen olyan közösségi tér jött létre Nyárlőrincen, mely a helyi közösség idősei és más okokból rászorulóik számára napközbeni találkozóhelyet biztosít, és ahol közösségi foglalkozások, társasjátékok és más szabadidős tevékenységek kerülnek megszervezésre.

3.5.2 Közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nyárlőrincen tiltott, közösséggellenes magatartásra, etnikai konfliktusra nem volt példa. A lakossági együttélést zavaró, sértő magatartásforma nem jellemző.

3.5.3 Helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A nyárlőrinci Polgárőr Egyesület a településen elszaporodott bűncselekmények visszaszorítása céljából alakult 2002-ben, 2005 óta közhasznú egyesületként működik. A kezdeti 30 fős létszám után ma már 170 aktív tagot számlál. A szervezet tagjai kizárólag önkéntes alapon dolgoznak. A közhasznú egyesület szolgáltatását ingyenesen végzi. Minden éjjel szolgálatot teljesít 3-4 fő. Az egyesület együttműködik a Polgármesteri Hivatallal, helyi szervezetekkel, vállalkozásokkal és a lakossággal. Bevételeiket támogatásokból, tagdíjból, az adó 1% felajánlásából, illetve pályázatokból gyűjtik össze.

3.6 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nyárlőrinc Településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek

4 A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermek-szegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Az Európai Unió részéről a gyermekek jogai, az általános emberi jogok részeként védelmet élveznek, egyrészt a Gyermek Jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20.-án kihirdetett ENSZ Egyezményt aláíró és ratifikáló uniós tagállamok kötelezettsége miatt, másrészt a Lisszaboni Szerződés ratifikálását követően hatályossá váló Alapjogi Karta 24. cikkében foglaltak alapján.

A gyermeket megilleti a szociális biztonsághoz-; a társadalombiztosítási juttatásokhoz-; a szeretetteljes, gondoskodó környezethez-; az egészséges táplálkozáshoz-; a közoktatáshoz-; az egészségügyi ellátás igénybevételéhez való jog. A gyermekeket meg kell védelmezni az erőszaktól, támadástól, durvaságtól, elhagyástól, elhanyagolástól, rossz bánásmódtól és kizsákmányolástól, a gyermekkereskedelem veszélyétől, az illegális külföldi örökbefogadástól, kábítószer-fogyasztástól. A gyermekek nem válhatnak a háború áldozatává, joguk van játszani, és joguk van vallásukat gyakorolni.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe (a továbbiakban: Gyvt.) 2013. szeptember 1-jei hatállyal bekerült a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és ennek megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, ami a jelenlegi hátrányos helyzet meghatározója, a gyermekes család anyagi helyzetét mutatja és önmagában nem feltétlenül jelenti azt, hogy a gyermek egyidejűleg valóban hátrányos helyzetű is, vagyis az életminőségét, iskolai sikerességet általában kedvezőtlenül befolyásoló egyéb hátrányok (zsúfolt lakás, szülők alacsony iskolai végzettsége, munkanélkülisége stb.) is fennállnak.

A Gyvt. 6 §. 2a bekezdése értelmében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.

A hátrányos helyzetű gyermek, tanuló, hallgató meghatározása

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba-fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szociális törvény. 33. §-a

szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Ma Magyarországon a gyermekek 20 százaléka él az EU-ban általánosan elfogadott szegénységi küszöb alatt. A mérések szerint a 2,2 millió gyermek közül 430 ezren nagyon szegénynek tekinthető, de a szociológusok szerint a jelenlegi válságban már 600 ezer gyermek súlyosan érintett. Magyar viszonylatban a szegénység valamilyen formában mintegy 750 ezer gyereket érint (ők a gyermekvédelmi támogatásban részesülők). Ismét megjelent az alultápláltság, hazánkban jelenleg több tízezer gyermek éhezik. Ezek a gyermekek sok esetben csak az óvodában vagy iskolában jutnak meleg ételhez.

A gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentése tehát több párhuzamos területen valósulhat meg, a közoktatás, szociális és gyermekvédelmi ellátások, családvédelem, bűnüldözés és bűnmegelőzés területein.

A Nyárlőrinci Buzás János Általános Iskola 2007. július 31-től 2012. december 31-ig a Lakiteleki és a Tiszaugi oktatási intézményekkel együtt a Tisza-menti Közoktatási intézményfenntartó Társulásban működött. Az iskolák államosításának végrehajtásához 2012. december 31. dátummal szükségessé vált a 2007-ben kötött társulási szerződés módosítása. A társulásban lévő lakiteleki és a nyárlőrinci iskola ekkor kivált a társulásból. A lakiteleki, nyárlőrinci és tiszauagi óvodák maradtak a társulás keretei között. A két kilépő iskola jelenleg egy intézményként működik. Neve: Eötvös Iskola Buzás János Általános Iskolai Tagintézménye. Az Eötvös Iskola fenntartója a Klebersberg Intézményfenntartó Központ.

4.1.1 Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Nyárlőrincen a védelembe vett kiskorú gyermekek számát, valamint a veszélyeztetett kiskorú gyermekek számát a következő táblázat és diagram tartalmazza:

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2014	n.a	n.a.	54
2015	n.a	n.a.	n.a.

2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	4	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2014	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	92	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	85	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	85	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	65	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.1.2 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Ez az ellátás jövedelmi helyzettől függő, a gyermek szociális helyzete alapján ítélik meg a kedvezményt. Nyárlőrincen rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma jelenleg 84 fő.

4.1.3 Gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Nyárlőrinc településen – gyermek jogán járó helyi juttatásként – 153.000,- Ft támogatást adtak a rászoruló családoknak. Jelenleg 16 gyermek esetében adja az Önkormányzat ezt a juttatást, mely a gyermekek 3 %-a.

4.1.4 Kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma

Az Önkormányzat rászorultsági alapon, normatív támogatásként kedvezményes iskolai étkeztetést nyújt 59 gyermek részére. A támogatásra való jogosultságot a szülőknek kell igazolniuk (pl. szakorvosi véleménnyel, fizetési bizonylattal, családi pótlék igazoló lappal).

4.1.5 Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs Nyárlőrincen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2014	1	85
2015	1	99
2016	1	95
2017	1	83
2018	1	93

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen házi orvosi praxis/ok száma	felőtt praxis/ok	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2014	0		16880	0	n.a.
2015	0		16910	0	n.a.
2016	0		16769	0	n.a.
2017	0		16297	0	n.a.
2018	0		16623	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2018	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat -	óvodába beírt	óvodai gyógypedagógiai
----	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------	------------------	---------------	------------------------

				ellátási helyek száma	gyermeke k száma	ai csoportok száma
2014	80	4	100	1	72	0
2015	82	4	100	1	76	0
2016	99	4	100	1	88	0
2017	88	4	100	1	84	0
2018	97	4	100	1	66	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A közoktatásban, az infrastrukturális és szakmai fejlesztés támogatása során, az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelési, oktatási helyzetére.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2013/2014	84	99	0	61	#ZÉRÓOSZTÓ !
2014/2015	91	92	0	75	#ZÉRÓOSZTÓ !
2015/2016	94	79	0	81	#ZÉRÓOSZTÓ !
2016/2017	81	96	0	93	#ZÉRÓOSZTÓ !
2017/2018	79	88	0	93	#ZÉRÓOSZTÓ !

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2013/2014	4	4	0	0	0	0	1

2014/2015	4	4	0	0	0	0	1
2015/2016	4	4	0	0	0	0	1
2016/2017	4	4	0	0	0	0	1
2017/2018	4	4	0	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

4.3.1 Védőnői ellátás jellemzői

Az egészségügyi alapszolgáltatások keretében a nők és várandós anyák részére Turi Istvánné védőnő tart tanácsadást. Az Anya és Gyermekevédelmi Tanácsadó rendelési ideje: szerda 14.00-16.00, illetve péntek 8.00-10.00.

Ellátott terület egy van, betöltetlen védőnői státusz pedig nincs Nyárlőrincen.

4.3.2 Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Község közigazgatási területén működő háziiorvosi és fogorvosi körzeteiről alkotott 7/2002. (VII.31.) számú rendeletében a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8.§. (4) bekezdésében meghatározott egészségügyi alapellátási kötelezettségének teljesítése érdekében egy háziiorvosi és egy fogorvosi körzetet alakít ki.

A háziiorvosi körzet a Község egész közigazgatási területére kiterjed, amely ellátja a gyermekorvosi feladatokat is. Az egy fogorvosi körzet működési területe szintén Nyárlőrinc Község egész közigazgatási területére vonatkozik. A háziiorvosi szolgálatot Dr. Magonyiné Kuczka Judit háziiorvos végzi.

Az Önkormányzatnak szerződése van gyermekorvossal, aki heti három alkalommal (hétfő, kedd és csütörtök) tart rendelőt. Betöltetlen gyermekorvosi praxis nincs a településen.

4.3.3 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási vonatkozó adatok

Az óvodai közétkeztetés keretében az étel-intoleranciával élő gyermekek számára diétás étkezés érhető el.

A sajátos nevelési igényű gyermekeket specifikusan gyógypedagógus, autista-gyógypedagógus és logopédus, a BTMN-s gyerekeket fejlesztő pedagógus látja el. Orvosi felmérés alapján heti 2x1 órában gyógytestnevelés és heti 1 órában logopédiai ellátás zajlik óvodában.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekekről az Óvoda gyermekvédelmi felelőse nyilvántartást vezet és a Gyermekvédelmi Szolgálattal karöltve támogatja őket.

4.3.4 Gyermekjóléti alapellátás

Gyermekjóléti alapellátásoknak a pénzbeli és természetbeni ellátásokat (pl. rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, étkezési és tankönyvtámogatás, otthonteremtési támogatás stb.), valamint a személyes gondoskodás nyújtó ellátásokat nevezzük.

A gyermekjóléti alapellátásokat a Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás, valamint Tiszaalpár Gyermekjóléti Szolgálatja biztosítja Nyárlőrincen, mely utóbbihoz a település 2013-ban csatlakozott.

4.3.5 Gyermekvédelem

A gyermekvédelem olyan szociális köztevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására szolgál.

2014. január 1-től a Kecskeméti Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya látja el a település gyermekvédelmi feladatait.

4.3.6 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú személyek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

2015-től szigorították a házi segítségnyújtás igénybevételét. Ennek értelmében az igénylés előtt egy többdimenziós állapotfelmérés készül, amelyen a szolgáltatás biztosításához 20 pontot kell elérni. Ez kizárólag azokat az igénylőket érinti, akik a jogszabályváltozás hatályba lépése után fogják kérni a házi segítségnyújtást. A már ellátotti jogviszonyban lévőkre nem vonatkozik a ponttárolók változása, nincs felülvizsgálat előírva a már igazolt gondozási szükségletekre.

Házi segítségnyújtás szolgáltatáshoz való hozzáférés Bács-Kiskun Megye valamennyi településén biztosított, azonban nem minden településen van rá igény. Bács-Kiskun megyében jelenleg a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás nem fedi le a megye teljes területét. A kisebb települések ellátási szerződést kötnek egy földrajzi közelségben levő szolgáltatóval, ilyenformán a hozzáférés biztosított; azonban sok esetben az önkormányzatnak semmiféle információja sincs arról, valójában hány személy részesül ilyen jellegű ellátásban. A megye középső és északi részén felbukkant olyan – országos hálózattal rendelkező – szolgáltató, aki szolgáltatását ingyenesen nyújtja, gyakorlatilag a település összes nyugdíjasát gondozásba véve.

Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testülete 123/2013. (VIII. 30.) normatív határozata értelmében Nyárlőrinc Önkormányzata megállapodást kötött Tiszakécske Város Önkormányzatával, hogy az Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ intézménye révén vállalja a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III.

törvényben meghatározottak szerint a házi segítségnyújtás, és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás ellátását. A két település önkormányzata az ellátásokhoz a mindenkori jogszabályok alapján, állami finanszírozást vesz igénybe.

Nyárlőrinc Község Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (I.21.) önkormányzati rendeletében a szociális célú tűzifa támogatást szabályozza. A rendelet célja, hogy a településen élő, szociálisan rászorulóknak részére segítséget nyújtson lakásuk fával történő téli fűtéséhez. A támogatás formája tűzifa, mennyisége háztartásonként legalább 1 m³.

A tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, egyes közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségleteik teljesítésének segítése céljából Nyárlőrinc Község Önkormányzata rendeletet alkotott a tanyagondnoki szolgálat biztosításáról. Ezt a szolgáltatást Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2014. (IX.3.) önkormányzati rendelete szabályozza.

A hajléktalan-ellátás regionális módszertani feladatai ellátására a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Regionális Krízisautó Szolgálatot üzemeltet Bács-Kiskun megye teljes területén.

4.3.7 Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztési, sport és egyéb szabadidős programokat a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Osztálya szervez. Ezekben az egészségfejlesztési programokon a részétel mindenki számára adott.

Az egyik ilyen program, mely a települést is érinti a Búzás János Emlékverseny, melyet tavaly 15. alkalommal rendeztek meg, s melyen több korcsoportban, választható távon teljesíthettek a résztvevők.

4.3.8 Gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A gyermekétkeztetés feladatainak ellátása a Tisza-menti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás útján történik. E feladatok között azonban nem szerepel a gyermekek hétvégi és szünidei étkeztetése.

A gyermekintézményekben történő napközbeni ellátás keretében biztosított étkeztetés intézményi térítési díjának megállapítása a Tisza-menti Köznevelési és Gyermekjóléti Társulás hatásköre. Az intézményi térítési díjat Lakitelek Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete rendeletben állapítja meg.

4.3.9 Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek esetében a szolgáltatásokhoz való hozzáféréskor hátrányos megkülönböztetés és az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére nem volt ez idáig példa a településen.

4.3.10 Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A személyi térítési díjat az ellátást igénylő havi jövedelme alapján a Szt. 116. §-ban foglalt szabályok figyelembevételével állapítják meg, és azt az ellátást igénylővel határozatlanban közlik. A Szt 115. § (3) bekezdése értelmében a személyi térítési díj az alábbi esetekben csökkenthető:

- ha az igénylő egyedülálló és önálló háztartást vezet;
- ha az igénylő rendszeres havi jövedelme nem éri el a mindenkori legkisebb összegű öregségi nyugdíj mértékét;
- ha az igénylő betegsége miatt havi kiadása meghaladja a rendszeres havi jövedelme 10 %-át;
- ha az igénylő 66 %-ot meghaladó mértékben rokkant;
- ha az igénylő 80. éves életkort betöltötte.

A jövedelemmel nem rendelkező igénylő térítési díj megállapítása nélkül, ingyenesen részesül az étkeztetésben.

Hátránykompenzáló juttatások közé sorolható továbbá a külterületen élők részére biztosított tanyagondnoki ellátó rendszer.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A sajátos nevelési igényű tanulók tankötelezettségüket a többi gyermekkel együtt, integrált oktatás keretében teljesítik a településen.

4.4.1 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Részképesség zavarral küzdő gyermekek fejlesztő foglalkoztatását az Iskola alkalmazásában álló fejlesztő pedagógus végzi. A sajátos nevelési igényű tanulók – szakvélemény által előírt – egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásait gyógypedagógusok tartják.

4.4.2 A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

A fent említett fejlesztő és rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat biztosítja a település a hátrányos helyzetű gyermekek részére.

Az iskolában 1 fő gyógypedagógus áll rendelkezésre. Ezen felül a különleges gondozást igénylő gyermekek részére az EGYMI utazó gyógypedagógiai hálózaton keresztül biztosít szakembert a különböző foglalkozások megtartására.

Jelenleg iskolapszichológusi és logopédiai szolgálat nem biztosított az Iskolában.

4.4.3 Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül nem történik.

4.4.4 Az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Tekintettel arra, hogy Nyárlőrinc településen egy általános iskola van nem releváns.

4.4.5 Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Általános Iskolában az Útravaló Macika ösztöndíjprogram keretében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára szaktárgyi korrepetálást és egyéb foglalkozásokat tartanak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek

5 A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A statisztikák szerint az Unió számos megtett intézkedése ellenére még mindig az egyenlőtlenség a jellemző a nőknek a politikai döntéshozatalban való képviseletére. Az Interparlamentáris Unió (IPU) nyilvántartja és évről évre összesíti a világ nemzeti parlamentjeinek adatait. E listából kitűnik, hogy Magyarország a világ 8 olyan országa között szerepel, amelynek kormányában nincs női miniszter, valamint hogy a nők aránya alig haladja meg a 10 %-ot a magyar parlamentben.

Az Európai Parlament 2015. január 28-án kelt jelentése szerint

- „A Bizottság és a tagállamok erőfeszítései ellenére még mindig **lassan halad a nők foglalkoztatásának javítása**. 2002 óta 58,1%-ról 62,8%-ra nőtt, és kibírta a válság okozta sokkot. Ha folytatódik a jelenlegi tendencia, az Európa 2020 stratégia célkitűzését csak 2038-ban fogjuk elérni. Elengedhetetlen és sürgős tehát a nők munkaerő-piaci részvételének elősegítése.”
- „Ehhez **minőségi munkahelyekre van szükség**. A válság azonban katasztrofális következményekkel járt a nők foglalkoztatásának minőségére nézve: az egyre gyakoribb részmunkaidős foglalkoztatás, amiből a nők egyre nehezebben tudnak kitörni; a bizonytalanság növekedése a határozott idejű munkaszerződések elterjedésével, a közszolgáltatásokban felülreprezentált nőket pedig kétszeresen sújtja ez, nem beszélve a munkahelyi rossz közérzetről és a családtagokra, főleg a gyermekekre mért következményekről.”
- „E körülményekhez hozzáadódnak a fennálló strukturális problémák, különösen a **nemek közötti bérszakadék** (gender pay gap) folyamatos stagnálása. Ha folytatódik a jelenlegi tendencia, 2084-ig tartana elérni a nők és a férfiak egyenlő bérezését. Az előadó úgy véli, hogy sürgősen alkalmazni kell a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló 2006/54/EK irányelvet. 26 tagállam még nem válaszolt az Európai Bizottságnak, hogy a nemzeti jogszabályaik megfelelnek-e ezen irányelvnek. Elengedhetetlen, hogy a tagállamok biztosítsák ezen irányelv megfelelő alkalmazását, különösen a fizetések átláthatósága terén, és hogy valódi hozzáférést biztosítsanak az információkhoz az irányelv hatálya alá tartozó személyek számára. „A nemek közötti szakadék áthidalása: cselekedj most!” (Closing the gender gap – Act now) című 2012. decemberi OECD-tanulmány szerint 12%-kal emelkedne az Unió GDP-je, ha megvalósulna a nők és férfiak közötti valódi egyenlőség a munkaerőpiacon. A növekedés egyértelműen a valódi szakmai egyenlőség által indul be újra.”
- „Ugyanilyen sürgős, hogy a Tanács álláspontot alakítson ki a **szülési szabadságról szóló irányelv** kapcsán. A jelenleg érvényben lévő, 1992-es irányelv nem tükrözi a társadalmi fejlődést, és nem védi megfelelő módon az anyákat, ezért haladéktalanul

naprakésszé kell azt tenni. Az Európai Parlament ez alkalomból is megismétli együttműködési szándékát egy kompromisszum kialakítása céljából.”

- „A **sztereotípiák megléte** is aggasztó strukturális jelenség. Alapvető a mentalitás megváltoztatása a horizontális és vertikális szegregáció csökkentése érdekében, illetve hogy a férfiakhoz hasonlóan a nők is az általuk választott szakmát gyakorolhassák, a nekik megfelelő felelősségi szinttel.”

5.1.1 Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarországon 2014. december és 2015. februárja között a foglalkoztatottak száma emelkedett, a munkanélküliség aránya csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A férfiak és nők közötti foglalkoztatási mutatók is javultak. A munkanélküliek száma 345 ezer főre mérséklődött. A férfiak és nők közötti munkanélküliségi ráta közel azonos szintű volt, azonban egy év alatt a nők körében nagyobb csökkenést lehet megfigyelni.

A pozitív mutatók ellenére elmondható, hogy az Európai Unió foglalkoztatási stratégiájával ellentétben hazánkban nem fordítanak kellő figyelmet az esélyegyenlőség megteremtésére, a női foglalkoztatás javítására.

Az Európa 2020 a következő évtizedre szóló európai uniós növekedési stratégia. Egyik célja, hogy az Unióban és a tagállamokban magas legyen a foglalkoztatottság és a termelékenység, és erősödjön a társadalmi kohézió. A stratégia megvalósítását konkrét uniós és tagállami intézkedések segítik. A stratégia egyik konkrét célkitűzése a szegénység vagy a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett személyek számának legalább 20 millióval történő csökkentése 2020-ig. E személyek közül két csoport különösen kiszolgáltatottak a szegénységnek: az idős nők és az egyedülálló anyák.

Az idős nők 22%-a van kitéve a szegénység kockázatának, szemben a férfiak 16,3%-ával. Az idős nők bizonytalan helyzete egyenes következménye a bérszakadéknak. A nők átlagosan 39%-kal kevesebb nyugdíjat kapnak, mint a férfiak, az idős nők több mint harmada pedig semmilyen nyugdíjat nem kap Európában. Az egyszülős családok esetében is hasonló az arány, ahol az érintettek 35%-át fenyegeti a szegénység. Az egyedülálló szülők 91%-a nő.

5.1.2 Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az álláskeresőkre részére nyújtható támogatások egyik fajtája a foglalkoztatást elősegítő képzések. Ezen képzések esetében támogatható annak a személynek a képzése, aki:

- álláskereső;
- gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül;
- rehabilitációs járadékban részesül;
- baleseti rokkantsági nyugdíjban, rokkantsági járadékban részesül;

- 25. életévét nem töltötte be (felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét) és tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskereső támogatásra nem szerzett jogosultságot;
- közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja;
- akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik (a megszűnést a munkaadó előzetesen írásban jelezte a munkavállaló és a telephely szerint illetékes munkaügyi központtal);
- aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

Nyárlőrinc Településen ilyen jellegű képzés jelenleg nincs.

5.1.3 Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A magyar nők, különösen az anyák helyzete kedvezőtlen a magyar munkaerőpiacon. A gyermekvállalással a hosszú munkaerő-piaci kiesés – különösen az alacsony iskolai végzettségű nők esetében – nagyon kedvezőtlen elhelyezkedési esélyeket ad. Gyakran előfordul, hogy a nők egyre inkább további gyermekeket vállalnak, végleg otthon maradva háztartásbeliként. Az alacsony iskolai végzettségű nők főként fizikai munkára (betanított segédmunkásként) tudnak elhelyezkedni.

Nyárlőrincen a közmunkaprogram keretében van lehetőségük az alacsony iskolai végzettségű nőknek elhelyezkedni.

5.1.4 Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nincs hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Nyárlőrincen korábban a Csigaház Alapítvány által létrehozott családi napközi üzemelt, mely 7 fő bölcsődés korú gyermek bölcsődei ellátására volt alkalmas. 2015. évben azonban megszűnt.

A Településen bölcsőde nem üzemel, az óvodai ellátást az Eötvös Iskola Nyárlőrinci Óvodai Tagintézménye teszi lehetővé 100 kisgyermek részére. Az óvodában jelenleg három csoport működik, összesen 74 gyermekkel. Megállapítható, hogy Nyárlőrinc Községben jelenleg az óvodai ellátás teljes körűen lefedi az igényeket.

A kisgyermekes óvodai dolgozók igényeit figyelembe veszik a munkaidő kialakításakor, összeegyeztetve ezáltal a munkavállalók munkaerő-piaci és családi feladatait.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A településen 1 fő védőnő és Tanyagondnoki Szolgálat segíti a kismamákat.

GM felelős jelenleg nincs, GM képzési programot nem szerveztek. Esélyegyenlőségi felelős sincs.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszak alatt azokat az eseteket értjük, amikor az egyik családtag, házastárs, élettárs vagy ex-partner kísérletet tesz vagy meg is valósít olyan cselekvést, amellyel a másik

fél fölött hatalmat – testi, lelki, anyagi vagy jogi dominanciát – tud gyakorolni. A családon belüli erőszak kifejezés mellett a párkapcsolati erőszak és gyermekbántalmazás elnevezéseket is használják.

Az erőszakos cselekményekbe beletartozhat a lelki terroron túl a szidalmazás, verekedés, súlyos testi sértés, életveszélyes fenyegetés stb. A családon belüli erőszak fogalmkörébe tartozik a partner-partner közti, illetve az idősebb családtag bántalmazása, valamint a gyermekbántalmazás is. A családon belüli erőszak elkövetőit és a bántalmazás elszenvedőit a statisztikák főként a nemi és korcsoport szerinti megoszlás alapján vizsgálják.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2014	770	797	729	723	41	74
2015	761	805	716	747	45	58
2016	749	815	708	774	41	41
2017	739	832	705	805	34	27
2018	754	824	726	792	28	32

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2014	74	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	58	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	41	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	27	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	32	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIr és helyi adatgyűjtés

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2014	52	0	0	0	0	0	0
2015	63	0	0	0	0	0	0
2016	69	0	0	0	0	0	0
2017	78	0	0	0	0	0	0
2018	59	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	1	85	85
2015	1	99	99
2016	1	95	95
2017	1	83	83
2018	1	93	93

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaotthon településen	önkormányzati anyaotthon település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
----	--------------------------------------	--	---	---

2014	0	0	0	1
2015	0	0	0	1
2016	0	0	0	1
2017	0	0	0	1
2018	0	0	0	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2014	4	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	4	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	4	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	4	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	4	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	5	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Jelenleg anyaotthon illetve családok átmeneti otthona nem üzemel a településen. A legközelebbi ilyen, krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás Kecskeméten érhető el.

Kecskeméten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat üzemeltet családok számára átmeneti otthonot 2004. augusztusa óta. Az Otthon hét lakószobájában összesen 21 fő elhelyezésére van lehetőség. 12 hónapra biztosított a szállás, mely hat hónappal meghosszabbítható. A bútorozott lakószobák mellett a lakóknak ágyneműt, törölközőt, mosó- és tisztítószerrel biztosítanak. Szükség esetén további ellátást is kapnak, igénybe vehetnek (pl. ételkészítés, ruha, orvosi ellátás).

Az Otthon feladata a családok lakhatási problémáinak tartós kezelése és leendő otthon feltérképezése, családsegítés és életvezetési tanácsadás szakgondozók segítségével, pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadás, továbbá segítségnyújtás a szülők részére, hogy gyermekük teljes körű ellátását, gondozását biztosítani tudják.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Önkormányzat Képviselő-testülete 7 képviselőből áll, a képviselők közül 3 nő. A Jegyző szintén nő a településen. A három bizottság közül kettőt nő vezet, a bizottságok közül egyben a nem képviselő kültagok között is van nő. A polgármesteri hivatalban is többségében nők dolgoznak.

A fentiekből megállapítható, hogy Nyárlőrinc Község Önkormányzatának vezetésében a nők még uniós szinten sem alulreprezentáltak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nyárlőrinc Községben a nőket fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések nincsenek, nem jellemzőek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek

6 Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek)

A WHO szerint 2000 és 2050 között a világ 60 év feletti népességének aránya 11-ről 22%-ra, lélekszámuk 605 milliőről 2 milliárdra nő. Az emelkedés az alacsony és közepes jövedelmű országokban lesz a legdrámaibb, 2050-re az idősök 80%-a ezekben az országokban fog élni. A 80 évesek és az a fölöttiek száma 2050-re négyszeresére nő. Egyre több gyermek fogja ismerni a nagyszüleit, dédszüleit, különösen a dédnagymamáját, hiszen a nők 6–8 évvel tovább élnek a férfiaknál.

A legtöbb idős (65 éves és idősebb) Közép-Magyarországon (30%), azon belül is Budapesten (19%) él. Arányuk Nyugat- és Dél-Dunántúlon a legalacsonyabb (10%). A nyugdíjasok száma Magyarországon a rendszerváltás óta folyamatosan csökken, a nyugdíjban és egyéb ellátásban részesülők száma (2 millió 829 ezer) 2013-ban a népességnek közel háromtizedét tette ki.¹

Nem minden idős személy rendelkezik ma olyan nyugdíjjal, s egyéb jövedelemmel, amely gondtalan megélhetését biztosíthatná. Az ilyen, segítségre szoruló embertársainkat tekinti a szociális ellátórendszer „szociálisan rászorulóknak”. Részükre az állam és az önkormányzatok személyes gondoskodást nyújtó ellátást biztosítanak. Szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott szolgáltatások a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás, valamint a közösségi és egyéb támogató szolgáltatások.

Nyárlőrincen a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma a nemek arányában a következőképp alakult:

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, ellátásban részesülő nők száma	nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2014	255		382		637
2015	244		385		629
2016	241		384		625
2017	239		370		609
2018	225		366		591

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szakosított ellátásokat azok a személyek vehetik igénybe, akiről életkoruk vagy akár egészségi állapotuk, szociális helyzetük miatt nem lehet az alapszolgáltatások keretében

gondoskodni. Ilyen szakosított ellátási forma például az idősek otthona. Az idősek otthonában az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött olyan személy látható el – térítési díj ellenében –, aki napi 4 órás gondozást igényel, de nem rendszeres fekvőbeteg.

Egyes gyógyító ellátások igénybe vehetők a közgyógyellátás terhére. Ezek az ellátások a szociálisan rászorult személyek részére, az állapotuk megőrzéséhez, helyreállításához kapcsolódó kiadásaik csökkentésére biztosít hozzájárulást (pl. gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök, orvosi rehabilitáció). Nyárlőrincen a regisztrált adatok szerint a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a következőképp alakul:

6.3.3. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2014	67
2015	71
2016	47
2017	n.a.
2018	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjpolitikai intézkedéseknek köszönhetően az elmúlt években növekedésnek indult az idősek foglalkoztatása, azonban az 55-64 éves korcsoport munkaerő-piaci mutatói továbbra is jelentősen elmaradnak az uniós hasonló korcsoportok mutatóihoz képest. A nyugdíjkorhatár emelésének köszönhetően egyre több idős ember marad a munkaerőpiacon. Ennek a korosztálynak a foglalkoztatottsága Magyarországon az 55-64 éves korú népességnek alig egyharmada, a munkanélküliek aránya növekvő tendenciát mutat.

Az idősebb korosztály elhelyezkedési esélyeinek javítását segítik elő komplex munkaerő-piaci programok, melyek keretében nagy hangsúlyt fektetnek a foglalkoztatási típusú támogatásokra, az önfoglalkoztatóvá válás és a vállalkozóvá válás támogatására.

6.2.1 Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Nyugellátásban részesülő foglalkoztatására az Önkormányzatnál van példa, ahol két nyugdíjas munkavállaló is dolgozik az 1997. évi LXXX. törvény, valamint a 2012. évi I. törvény (a munka törvénykönyve) által szabályozott keretek között. Ugyancsak nyugdíj mellett végez munkát a háziorvosi tevékenység ellátásával megbízott doktornő is.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

---

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2014	82	20	24%	9	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	61	21	34%	8	n.a.	#ÉRTÉK!
2016	60	15	25%	21	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	40	9	23%	9	n.a.	#ÉRTÉK!
2018	28	8	29%	5	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.2.2 Tevékeny idősor

Nemzetközi vizsgálatok alapján (a KSH adatai szerint) a felnőtt lakosság mindössze 9 %-a vesz részt oktatásban/képzésben. Az idősorok részvétele a felnőttkori tanulásban messze elmarad a szükségstől.

Nyárlőrincen a Nyugdíjasklub szervez különböző foglalkozásokat és tanfolyamokat az idősebb korosztály számára (pl. számítógépes tanfolyam).

6.2.3 Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nyugdíjasokat érintő hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén nincs a településen.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú személyek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Házi segítségnyújtás szolgáltatáshoz való hozzáférés Bács-Kiskun Megye valamennyi településén biztosított, azonban nem minden településen van rá igény. Bács-Kiskun megyében jelenleg a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatás nem fedi le a megye teljes területét. A kisebb települések ellátási szerződést kötnek egy földrajzi közelségben levő szolgáltatóval, ilyenformán a hozzáférés biztosított; azonban sok esetben az önkormányzatnak semmiféle információja sincs arról, valójában hány személy részesül ilyen jellegű ellátásban. A megye középső és északi részén felbukkant olyan – országos hálózattal rendelkező – szolgáltató, aki szolgáltatását ingyenesen nyújtja, gyakorlatilag a település összes nyugdíjasát gondozásba véve.

Nyárlőrinc Község rendeletében a téli fűtéshez szükséges tűzifa biztosításához természetbeni ellátás formájában vissza nem térítendő támogatást nyújt. A házi segítségnyújtás,

jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatait az önkormányzat a Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ által biztosítja. Az ellátásban részesülők száma 20 fő.

A tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, egyes közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségleteik teljesítésének segítése céljából Nyárlőrinc Község Önkormányzata rendeletet alkotott a tanyagondnoki szolgálat biztosításáról.

6.3.1 Az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások a

- tanyagondnoki szolgálat, melyet Nyárlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 6/2014. (IX.3.) önkormányzati rendeletében szabályoz. A rendelet célja a tanyasi lakott helyek intézményhiányból eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, egyes közszolgáltatásokhoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségleteik teljesítésének segítése.

valamint a

- házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás melyre az Önkormányzat megállapodást kötött Tiszakécske Várossal feladat ellátási szerződés keretében. A Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ által biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó ellátások közül a házi segítségnyújtást és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Az ellátást a Tiszakécskei Egyesített Szociális Intézmény és Egészségügyi Központ alkalmazásában álló házi gondozó végzi.
-

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2014	5
2015	4
2016	5
2017	5
2018	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2 Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Művelődési Otthon kistermében nyugdíjas klub és népdalkör működik. Az Idősökért és a Rászorulókért Alapítvány a Község központjában az idősök és rászorulóik számára alakított ki rendezvényteret. Az újonnan kialakított közösségi tér az idősök és a mozgássérültek

számára is könnyedén megközelíthető és használható. A közösségi tér kialakítása során a használton kívüli tűzoltó szertárat alakították át és tették akadálymentessé. Az ingatlant a helyi Önkormányzat bocsátotta az Alapítvány rendelkezésére.

6.3.3 Idősek informatikai jártassága

Az IKSZT keretében két alkalommal tartottak informatikai tanfolyamot az idősek számára, alapvető szövegszerkesztés és alapvető internethasználat témákban.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek részére többféle nyugdíjas foglalkoztatást is tartanak. Ilyenek például a Nyugdíjas Klub foglalkozásai, a mozgáskorlátozottak foglalkozása és a nyugdíjas énekkar. Ezen túlmenően az idősek több települési rendezvényen, szervezett kirándulásokon, színházlátogatáson is részt tudnak venni. A Nyugdíjas Klubban működő énekkar számos eseményen is fellép.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek

7 A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A településen fogyatékossgal élő személyek nagyobb részt mozgásukban korlátozott személyek. Számukra az Önkormányzat olyan módon nyújt segítséget, hogy a közmunkaprogram keretében a közmunkások elvégzik a ház körüli teendőket (pl. favágás). A szellemi fogyatékossgal élő személyek ellátása családon belül történik.

A következőkben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásában részesülők nemek szerinti arányát tüntetjük fel

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2014	117	n.a.
2015	113	3
2016	98	3
2017	101	n.a.
2018	90	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.1 Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Jelenleg fogyatékkal élő személyeket a közmunkaprogram keretében alkalmaznak (5 fő), az idős fogyatékossgal élő lakosok foglalkoztatására azonban nincs lehetőség.

7.1.2 Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nincs a foglalkoztatás területén. A munkáltatót fizetési kötelezettség terheli, amennyiben nem foglalkoztat fogyatékkal élő személyt.

7.1.3 Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások és programok nincsenek Nyárlőrincen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nyárlőrinc Önkormányzata nem ad a fogyatékkal élő személyek részére plusz pénzbeli és természetbeni kedvezményeket.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról 1998. évi XXXVI. törvény szerint, az épített környezet, a közérdekű információkhoz való hozzáférés, az információs szolgáltatások, a tömegközlekedési eszközök és utasforgalmi létesítmények,

valamint a közhasznú parkolók igénybevételi lehetőségei az akadálymentesítés legfontosabb területei.

7.3.1 Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A könyvtár, az óvoda és az orvosi rendelő akadálymentesítése megtörtént, utóbbiban a vakok és gyengén látók számára brei írás segíti a tájékozódást. Az önkormányzati intézmények közül egyedül a Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése nem történt még meg, ennek érdekében élni kell a pályázati lehetőségekkel.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata 2009-ben elfogadott sportfejlesztési koncepciója nem tartalmaz rendelkezéseket a mozgáskorlátozottak vonatkozásában, ezért annak kiegészítése továbbra is javasolt.

7.3.2 Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az elektronikus közigazgatási szolgáltatások helyzete

Az Európai Unió az elektronikus szolgáltatások körét, valamint azok interneten keresztül történő igénybevételének szintjeit a „Common List of Basic Public Services” (CLBPS) ajánlásában rögzítette. A fejlettségi fokokat 4 szinten definiálta:

1. szint: On-line információk elérhetőségének biztosítása
2. szint: Egyirányú interaktivitás (nyomtatványok, űrlapok, adatok kitöltése, nyomtatási lehetősége)
3. Kétirányú interaktivitás (nyomtatványok, űrlapok, adatok on-line úton történő kitöltése)
4. szint: A teljes ügymenet elektronizálása

A CLBPS négy szintjét a lehetséges fejlődés lépcsőfokaiként értelmezhetjük, illetve alkalmazhatjuk. Nyárlőrinc Község Önkormányzata jelenleg az 1-2. szintet teljesíti.

On-line információk elérhetősége

Az önkormányzat tájékoztatási kötelezettségét a következő szabályok határozzák meg:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény;
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény;
- A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény;
- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény;
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos kormányrendeleteinek módosításáról szóló 82/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet;

- A szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatásokról és az állam által kötelezően nyújtandó szolgáltatásokról 83/2012. (IV. 21.) Korm. rendelet;
- Az egyes az elektronikus ügyintézéshez kapcsolódó szervezetek kijelöléséről szóló 84/2012 (IV. 21.) Korm. rendelet;
- Az elektronikus ügyintézés részletes szabályairól szóló 85/2012 (IV. 21.) Korm. rendelet;
- Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet;
- A közérdekű adatok elektronikus közzétételére, az egységes Közadatkereső rendszerre, valamint a központi jegyzék adattartalmára, az adatintegrációra vonatkozó részletes szabályokról szóló 305/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet;
- A Közigazgatási Informatikai Bizottság 19. számú ajánlása a közigazgatás szervezetei által működtetett honlapok tartalmi és formai követelményeire.

Egyirányú interaktivitás

Nyárlőrinc Község Önkormányzata honlapján a nyomtatványok kitölthető formátumban elérhetők, azonban aktualizálásuk szükséges.

Vakbarát honlap verzió

A súlyosan sérült emberek egy jelentős csoportja a látássérült emberek köre. Ebbe a fogyatékosági kategóriába tartoznak – a sérültség foka szerint – a gyengén látó, az alig látó és a vak személyek. A népszámlálási statisztika szerint 2001-ben 64 558 látássérült ember élt Magyarországon, ez az összes fogyatékossgal élő embernek 14,4 százaléka. A számítógépek és az internet új lehetőséget nyitottak a látássérültek kommunikációjában.

Az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület az akadálymentesítési kötelezettségről szóló, 10.007/3/2006. TT. számú állásfoglalása azonban egyértelműen leszögezte: az akadálymentesítési kötelezettség elmulasztása közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül.

A fogyatékos személyt az információs esélyegyenlőség tehát megilleti az információs társadalmi szolgáltatások igénybevételekor. A fogyatékos személynek, családtagjainak, segítőinek biztosítani kell a hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékosokat megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

Nyárlőrinc Község Önkormányzatának honlapja már rendelkezik vakbarát verzióval.

7.3.3 Munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzati intézmények – kivéve a Polgármesteri Hivatalt – akadálymentesítettsége megtörtént. Magyarországon jogszabály írja elő a kötelező akadálymentesítettséget a

vállalkozások számára, azonban jelenleg nincs kellő információnk a nyárlőrinci munkahelyek akadálymentesítettségére vonatkozóan.

7.3.4 Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Nyárlőrinc község közterületei, parkjai gondozottak. A településen helyi közlekedés nincs, a helyközi közlekedés a MÁV vonalán történik, ennek értelmében a vasúti peron karbantartása és akadálymentesítése a MÁV feladata. A település utcái rendezettek, azonban a járdák felújításra szorulnak.

7.3.5 Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások

Nyárlőrincen a fogyatékos személyek számára nincsenek speciális közlekedési megoldások, nem üzemel fogyatékosok nappali intézménye.

7.3.6 Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hátránykompenzáló juttatásnak számít, hogy a tanyagondnoki szolgálat keretében oldják meg ezeknek a személyeknek a szállítását (pl. orvoshoz, szakrendelőbe, hivatalos ügyintézése céljából).

Ezen kívül segítséget kapnak a ház körüli teendők ellátásában oly módon, hogy közmunkások végzik a kertművelést, fűnyírást, takarítást és az egyéb ház körüli munkákat.

Mint az a következő táblázatban is látható, Nyárlőrincen nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek nincsenek:

Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek

8 Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

8.1 A 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése

Jelenleg öt partnerségi megállapodása van a település Önkormányzatának:

Az Egészséges Ifjúságért Alapítványt 1992-ben magánszemélyek alapították. Az Alapítvány célja, hogy a nyárlőrinci általános iskoláskorú gyerekek egészséges testi és szellemi fejlődését tevékenységek támogatása révén elősegítse, az erre szolgáló tárgyi és személyi feltételeket javítsa. Ezekben belül: a tanulmányi és sportversenyek rendezése, azokon való részvétel támogatása; táborozások szervezése; úszásoktatás; sportszerek, oktatási eszközök és egyéb felszerelések beszerzése; egyéb, a gyermekek harmonikus testi és szellemi fejlődésének, mozgáskultúrájának elősegítését szolgáló tevékenységek támogatása. Az alapítvány 1999 óta közhasznú besorolású.

Nyárlőrinc az Idősekért és Rászorulókért Alapítvány tevékenységei elsősorban Nyárlőrinc közigazgatási területén élő idős és rászorult emberek szociális támogatása, a családsegítés, időskorúak gondozása, ezen belül is az egészségügyi, szociális ellátás segítése, a nevelési-oktatási feladatok ellátásának segítése, valamint a kulturális, valamint műemlék és környezetvédelmi fejlesztési célok támogatása.

A Nyugdíjas Klubbal éves programtervben rögzítetten az idős emberek testedzésének biztosítása, tanulása, szórakoztatása, belföldi és külföldi kirándulásai szervezése és népdalköri foglalkozása szervezésére kötött partnerségi megállapodást az Önkormányzat.

A Nyárlőrinci Polgárőr Egyesülettel kötött megállapodás értelmében a Közhasznú egyesület szolgáltatásait mindenki számára ingyenesen végzi. A bűncselekmények megelőzése érdekében őrző-, védő szolgálatot teljesít, szabálysértés vagy bűncselekmény esetén pedig értesíti az illetékes hatóságot.

A Nyárlőrinci Labdarúgó Sport Club utánpótlás-nevelési feladatokat lát el, ugyancsak partnerségi megállapodás keretében.

8.2 Önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Nyárlőrinc Önkormányzata nem csupán a fent említett megállapodásai keretében járul hozzá a partnerség erősítéséhez a településen, de számos együttműködést köt egyházi és civil szervezetekkel is. A Magyar Vakok és Gyengénlátók Bács-Kiskun Megyei Egyesületével rendezvények támogatására, valamint az egyházak karitatív szervezeteivel a rászorulóknak megsegítésére van megállapodása a Hivatalnak. Ezen túlmenően pedig rendszeresen nyújt be pályázatokat civil szervezetekkel karöltve. Ilyen közös pályázat eredményeként készült el az idősek napközi otthona.

8.3 Önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Nyárlőrinc Község Önkormányzatánál több példa is van más települések, térségi és egyéb társulásokkal való együttműködésre. Tiszakécske Város Önkormányzatával ellátási szerződést

kötött házi segítségnyújtási feladatok ellátására, valamint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra. Csatlakozott a Dél-alföldi Ivóvízjavító programhoz további 208 településsel együtt. Megállapodást írt alá az Egészségügyi és Szociális Intézmények Igazgatósága Szegedi Tudományegyetem Háziorvosi Oktatóközpontjával háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátáshoz kapcsolódó ügyeleti feladatok ellátására.

8.4 A nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Tekintettel arra, hogy Nyárlőrincen nincsenek nemzetiségi önkormányzatok nem releváns.

8.5 Civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A gyermekek megsegítésére az Egészséges Ifjúságért Alapítvány a nyárlőrinci általános iskoláskorú gyerekek egészséges testi és szellemi fejlődését elősegítő tevékenységek támogatása, az erre szolgáló tárgyi és személyi feltételek javítását célozza meg tevékenységével. Támogatja a gyermekek részére rendezett tanulmányi és sportversenyeket, valamint az azokon való részvételt, táborozásokat, úszásoktatás szervez, technikai eszközöket felszereléseket biztosít, szerez be, valamint egyéb, a gyermekek harmonikus testi és szellemi fejlődésének, mozgáskultúrájának elősegítését szolgáló tevékenységeket támogat.

Nyárlőrinc az Idősekért és Rászorulókért Alapítvány elsődleges célja az idős és beteg emberek szociális támogatása, a családsegítés, időskorúak gondozása (ezen belül az egészségügyi, szociális ellátás segítése, a nevelési-oktatási feladatok ellátásának segítése, és a kulturális, valamint műemlék és környezetvédelmi fejlesztési célok támogatása.

Ugyancsak az idős, valamint a tanyán élő emberek védelme érdekében tevékenykedik a településen a Nyárlőrinci Polgárőr Egyesület. A polgárőrök minden éjjel őrséget állítanak, ennek eredményeként a bűncselekmények száma csökkent. A polgárőrök az éjjeli szolgálat ellátására saját gépkocsijukat használják. A polgárőrök a feladataikat társadalmi munkában végzik, mely hozzájárul a település biztonságához.

9 A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

9.1 A helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az államigazgatás szervei és az állampolgárok, valamint a civil szervezetek közötti párbeszéd fontos eszköze a tervezett intézkedésekről folytatott társadalmi vita, a konzultáció.

A konzultáció folyamatos tevékenység, amelyet a stratégia kialakításának és felülvizsgálatának folyamatában szükséges megtenni. A Települési Esélyegyenlőségi Program formális konzultációs eszköze az **Állampolgári Tanács**. Nyárlőrinc Község Önkormányzata a rendszeres felülvizsgálatok során is alkalmazni kívánja a módszertant. Különös hangsúlyt fektet arra, hogy a kisebbségi, hátrányos helyzetű csoportok elérése is megtörténjen.

A program eredményes megvalósulását döntően befolyásolja, hogy az érintettek elkötelezettek-e és aktív részvételükkel támogatják-e a program végrehajtását.

Éppen ezért szükséges minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Nyárlőrinc Község Önkormányzata Települési Esélyegyenlőségi Programja nyilvános. A dokumentum az önkormányzat honlapján megtekinthető.

9.2 Az 1. pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

A nyilvánosság folyamatos biztosítása érdekében legalább két évente tájékoztatni kell a program megvalósításában elért eredményekről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézmények, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit és a lakosságot a település honlapján és a Nyárlőrinci Hírmondóban.

Panaszkezelés

Nyárlőrinc Község Önkormányzata lehetőséget biztosít esélyegyenlőségi kérdésekben a panasztételre, a kivizsgálásért felelősek:

- első bejelentés: Esélyegyenlőségi Referens;
- ismételt bejelentés: Jegyző;
- intézkedés kezdeményezése: Polgármester.

Egyebekben a panaszkezelési eljárásra a 2004. évi XXIX. törvény 141-143. §-ai vonatkoznak.

10 Intézkedési terv

10.1 Általános előírások

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, továbbá a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet szerint a települési önkormányzat a helyzetelemzés alapján a Korm. rendelet 5. §-ának megfelelő, öt évre szóló intézkedési tervet készít a rendeletben meghatározott forma szerint. Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetései alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan kell meghatározni a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket. Az intézkedési tervben gondoskodni kell a települési önkormányzatra vonatkozó további fejlesztési tervek, koncepciók, programok és a helyi esélyegyenlőségi program célkitűzéseinek összhangjáról, különös tekintettel a közoktatási esélyegyenlőségi tervre és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseire.

Az intézkedési tervben esélyegyenlőségi területenként kell bemutatni az intézkedéseket, azok elvárt eredményeit, fenntarthatóságát, és a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat, valamint a végrehajtás ütemezését és felelősét.

Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága annak rövid magyarázatát jelenti, hogy mely fenn-tarthatósági célokat szolgál az intézkedés a megvalósítást követően is. A fenntarthatóság különböző dimenzióival kapcsolatos megfontolásokat is magában is foglal: pénzügyi, gazdasági, környezeti, intézményi (olyan struktúrák, amelyek lehetővé teszik az intézkedés eredményeinek folytatódását), jogszabályoknak való megfelelés, esélyegyenlőségi tudatosság erősítése, esélyegyenlőséget szolgáló infrastruktúra fejlesztése, a meglévő értékek védelme és megőrzése, felelősségteljes kormányzás, átláthatóság, valamint az érintettek döntésekben való részvételének biztosítása, a szegénység és szociális kirekesztettség elleni küzdelem.

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	
	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	RÉT E	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Település szintű probléma										
1	Közétkeztetés biztosítására Nyárlőrincen saját konyha létesítése	Közétkeztetés biztosítására Nyárlőrincen saját konyha létesítése	Közétkeztetés biztosítására Nyárlőrincen saját konyha létesítése.	Önkormányzat költségvetése, szociális szolgáltatástervezési koncepció.	Közétkeztetés biztosítására Nyárlőrincen saját konyha létesítése.	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	Konyha elkészülte.	Pályázati forrásból valósítható meg.	Normatív és önkormányzati forrásból tartható fenn.
2	Tanyagondnoki szolgálat létesítése a mélyszegénységben élők, az idősek és a fogyatékkal élők segítésére	A falu- és tanyagondnoki szolgáltatás bevezetésével az önkormányzat szeretné a hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos külterületen élők esélyegyenlőségét növelni, az ott élők életfeltételeit javítani, a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást és a szociális alapellátások elérését elősegíteni.	Rövidtávon: a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése Középtávon: a lakosság elszigeteltségének mérséklése Hosszútávon: a település demográfiai, társadalmi hanyatlásának megelőzése, a folyamatot elősegítő tényezők visszaszorítása, a település népességmegtartó erejének növelése.	Az intézkedés célja összhangban áll az önkormányzat költségvetésével, a településfejlesztési programmal, a település szociális szolgáltatás tervezési koncepciójával.	Közreműködés az étkeztetésben, a közösségi és szociális információk szolgáltatásában, az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása, hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása, egyéb lakossági szolgáltatások, illetve egyéb alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés, a közösségi, művelődési, sport-és szabadidős rendezvények szervezése, segítése.	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	A szolgáltatás igénybe vételének száma, gyakorisága, az igénylők létszáma, a közvéleményben kialakult értékelés.	A humán források biztosításához, az eszközbeszerzéshez pályázati források bevonására van szükség, a Magyar Faluprogram keretében látszik megvalósíthatónak.	Normatív, és önkormányzati forrásból fenntartható.
3	Az utcákhoz tartozó járdák felújítása az idősek, a fogyatékkal élők és a gyermekek közlekedési feltételeinek a javítása,	A járdák kiépítettsége, állapota, hiánya olyan körülmény, amely nagymértékben meghatározza a lakosság – különösen az idősek, a fogyatékkal élők és a	A járdák kiépítettsége, állapota, hiánya olyan körülmény, amely nagymértékben meghatározza a lakosság – különösen az idősek, a fogyatékkal élők és a	Az intézkedés célja összhangban áll a településfejlesztési programmal, a település közép és hosszú távú	A meglévő, elhasznált utak és járdák felújítása, illetve új utak, járdák építése.	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	Az új vagy a felújított járdavonalak hossza. A projekt végrehajtása következtében a gyalogos	A tervezett beruházásokat a Magyar Faluprogram, valamint a Területi és Településfejlesztési Operatív Program által elérhető forrásokra	Pályázati támogatásból és saját erőből fenntartható.

	biztonságosabbá tétele céljából.	gyermek – mindennapi életvitelét, lehetőségeit és biztonságát. A járdák javítása, ingatlan nyilvántartásbeli állapotának pontosítása folyamatosan megújuló feladat, melynek elmulasztása különösen az esélyegyenlőségi szempontból védelemre szoruló csoportokat érintheti hátrányosan.	gyermek – mindennapi életvitelét, lehetőségeit és biztonságát. A járdák javítása, ingatlan nyilvántartásbeli állapotának pontosítása folyamatosan megújuló feladat, melynek elmulasztása különösen az esélyegyenlőségi szempontból védelemre szoruló csoportokat érintheti hátrányosan.	programjával, a gazdasági tervvel				közlekedés biztonságának jelentősen javulnia kell a felújított szakaszok mentén.	alapozva kívánjuk megvalósítani. De hosszabb távon elképzelhető, hogy megnyílhatnak számunkra más pályázati források is.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Iskola rekonstrukciójának elvégzése	Iskola rekonstrukciójának elvégzése, a pályázatban szereplő műszaki tartalommal.	Iskola rekonstrukciójának elvégzése, a pályázatban szereplő műszaki tartalommal.	Önkormányzat költségvetése.	Iskola rekonstrukciójának elvégzése, a pályázatban szereplő műszaki tartalommal.	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	A pályázatban szereplő indikátorok teljesülésével.	Pályázat követelményeknek megfelelően.	Önkormányzat és KLIK forrásai által fenntartható.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Bentlakásos idős otthon építése	Idős személyek teljes ellátását biztosító szociális intézmény a létesítése.	Új intézmény kerül megépítésre, valamint az új intézmény tárgyi eszközökkel kerül ellátásra.	Önkormányzat költségvetése, szociális szolgáltatástervezési koncepció.	Új intézmény kerül megépítésre, valamint az új intézmény tárgyi eszközökkel kerül ellátásra.	Polgármester	2023. 12. 31. (vasárnap)	Beruházás elkészülte.	Pályázati forrásból valósítható meg.	Normatívából és önkormányzati forrásból fenntartható.